

Perspectiefnota 2025-2029

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Leeswijzer	5
3.	Voorjaarsnota 2025.....	6
3.1	<i>Algemeen.....</i>	6
3.2	<i>Programma 1 Dienstverlening en bestuur.....</i>	6
3.3	<i>Programma 2 Veiligheid</i>	7
3.4	<i>Programma 3 Beheer openbare ruimte.....</i>	7
3.5	<i>Programma 4 Economie</i>	8
3.6	<i>Programma 5 Onderwijs, sport en cultuur</i>	9
3.7	<i>Programma 6 Sociaal domein</i>	10
3.8	<i>Programma 7 Volksgezondheid en milieu</i>	13
3.9	<i>Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling.....</i>	14
3.10	<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	16
3.11	<i>Bedrijfsvoering en overhead</i>	17
3.12	<i>Investeringskredieten.....</i>	20
3.13	<i>Reserves en voorzieningen.....</i>	21
4.	Kadernota 2026-2029.....	23
4.1	<i>Inleiding</i>	23
4.2	<i>Uitgangspunten begroting 2026 en de meerjarenraming.....</i>	23
4.3	<i>Nieuw beleid.....</i>	24
4.4	<i>Financiële mutaties autonoom en nieuw beleid</i>	30
5.	Meerjareninvesteringsoverzicht 2026-2029	36
6.	Maatregelen structureel sluitende begroting	38

1. Inleiding

Algemeen

Voor u ligt de perspectiefnota (PN) 2025-2029. In de PN 2025-2029 informeren wij u over de voortgang van de lopende begroting. Daarnaast vindt u in de PN de kaders voor de begroting 2026 en het meerjarenperspectief. Dit jaar is een extra hoofdstuk toegevoegd aan de PN waarin de maatregelen worden voorgesteld om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting. Hieronder leest u de aanleiding daarvoor en het proces dat daarvoor is doorlopen. Door het vaststellen van deze perspectiefnota gaat u akkoord met de budgetaanpassingen voor het lopende jaar 2025 en de bijbehorende meerjarenraming. Daarnaast stemt u in met de uitgangspunten voor de begroting 2026-2029. De begroting 2026 wordt opgesteld op basis van deze Perspectiefnota.

Lagere uitkering gemeentefonds

Vanaf 2026 zouden gemeenten een lagere uitkering in het gemeentefonds ontvangen, ook wel "het Ravijn" genoemd. Daarnaast is gebleken dat gemeenten te weinig geld van het rijk krijgen om de stijgende kosten door inflatie, vergrijzing en bevolkingsgroei op te vangen. En ook lukt het nog niet om de jeugdzorg financieel gezond te maken. Kortom, het rijk geeft gemeenten onvoldoende geld om hun taken uit te kunnen voeren. Inmiddels is bekend dat de meicirculaire van het Rijk gemeenten financiële verlichting biedt, maar dit geeft meerjarig nog geen structurele oplossing. Ook met een verhoogde bijdrage vanuit het Rijk ontvangen we structureel minder middelen. Het is daarom nodig om maatregelen te nemen om tot een structureel sluitende begroting te komen.

Maatregelen structureel sluitende begroting

Om te komen tot een gedegen pakket aan maatregelen is een zorgvuldig proces doorlopen. In het voorjaar 2025 heeft een externe projectleider onderzoek gedaan naar het "beweegbaar geld" in de begroting. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van diverse maatregelen om te komen tot het verlagen van uitgaven danwel het verhogen van de inkomsten.

Deze resultaten zijn op 22 april jl. kenbaar gemaakt aan de raadswerkgroep Financiën.

Het college heeft vervolgens op 9 mei jl. een heidag gehouden waarin zij hebben aangegeven wat voor gemeente Koggenland zou moeten zijn, nu en in de nabije toekomst. Op deze wijze is er een gezamenlijk beeld ontstaan waarop financiële (beleids)keuzes zijn gemaakt. Afgesproken is de mogelijke maatregelen af te stemmen op het gewenste beeld voor Koggenland. Dit beeld gaat op hoofdlijnen uit van een zorgzame gemeente waarin we kijken naar kansen en mogelijkheden van de kracht van de Koggenlandse samenleving. Onderstaand het uitgebreidere beeld:

Beeld Koggenland:

Het gaat goed met de Koggenlandse samenleving. Het is fijn wonen, werken, ondernemen en recreëren in onze gemeente. Koggenlanders zijn trots op de verschillende dorpen met eigen karakter en ook op de Westfrieze identiteit. Die uit zich in saamhorigheid, nuchterheid, ondernemerschap en krachtige sociale netwerken. Koggenlanders staan niet zo snel bij elkaar op de stoep, maar laten elkaar niet vallen. Als gemeente zorgen we voor onze inwoners van jong tot oud. Er zijn veel voorzieningen, denk aan scholen, winkels, buurthuizen, bibliotheken en er zijn verschillende maatschappelijke partners actief in onze gemeente. We kijken naar de kracht van de samenleving en vragen inwoners en ondernemers met ideeën te komen die bijdragen aan de leefbaarheid en vitaliteit van de dorpen en buurtschappen die onze gemeente rijk is.

De rust, ruimte en het groene landelijke karakter van onze gemeente draagt bij dat het fijn wonen en leven is in de gemeente Koggenland.

Op 20 mei jl heeft wethouder Krijnen dit beeld toegelicht aan de raadswerkgroep Financiën. Hierbij is ook de grove richting toegelicht welke maatregelen het college voor zich ziet om een sluitende meerjarenbegroting aan te kunnen bieden die in verhouding staat tot de gemeente die Koggenland graag wil zijn en blijven. Deze maatregelen, en alternatieven, leest u terug in deze PN.

Financieel beeld

De bijstellingen uit de Voorjaarsnota 2025 en de kadernota 2026-2029 leiden tot het volgende meerjarenperspectief. Bedragen onder de € 50.000 worden niet nader gedetailleerd en toegelicht.

De bedragen zijn exclusief de gevolgen van de meicirculaire. De financiële gevolgen van de meicirculaire zijn niet in onderliggende Perspectiefnota verwerkt.

De reden is dat de meicirculaire bekend is geworden, eind mei op dat moment was de perspectiefnota in de besluitvormingsfase. De resultaten van de meicirculaire worden via het raadsvoorstel inzichtelijk gemaakt en maken onderdeel uit van de besluitvorming.

In het financieel beeld zijn de maatregelen om te komen tot een sluitende begroting verwerkt.

Begrotingsresultaat (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Primitieve begroting 2025	0	1.792	1.906	1.745	1.745
Mutaties tot en met raad april 2025	-103	-1.269	-1.158	-1.891	-1.891
Begrotingsresultaat t/m mei 2025	-103	522	748	-146	-146
	voordeel	nadeel	nadeel	voordeel	voordeel
	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo mutaties Voorjaarsnota 2025-2029	-385	203	108	181	-131
Saldo mutaties Kadernota 2026-2029		3.702	3.553	3.978	4.021
Saldo mutaties maatregelen sluitende begroting		-1.918	-1.894	-2.252	-1.915
	-385	1.987	1.768	1.907	1.975
Begrotingsresultaat na PN2025-2029	-487	2.509	2.516	1.761	1.829
	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel

2. Leeswijzer

Deze Perspectiefnota 2025-2029 bestaat, naast de inleiding en deze leeswijzer, uit een aantal hoofdstukken. Hieronder wordt kort ingegaan op de inhoud van de hoofdstukken.

De indeling van de Perspectiefnota is zodanig opgezet dat er een duidelijk onderscheid is tussen het gedeelte dat de Voorjaarsnota 2025 betreft en het gedeelte met de kaders voor de begroting 2026.

Hoofdstuk 3 betreft de Voorjaarsnota 2025. Hier vindt u per programma de beleidsmatige en financiële afwijkingen voor 2025 en het meerjarenperspectief. In de tabel van de financiële afwijkingen kunt u lezen of de mutatie een nadeel (N), voordeel (V) of budgettair neutraal (B) is.

Bijstellingen groter dan € 50.000 worden toegelicht. Kleinere bijstellingen zijn samengevoegd in de tabellen terug te vinden als 'Diverse kleine mutaties'.

In hoofdstuk 4 vindt u de kaders voor de begroting 2026 en het meerjarenperspectief.

Hoofdstuk 5 gaat over de meerjarige investeringskredieten 2026-2029.

De Perspectiefnota wordt afgesloten met een hoofdstuk Maatregelen structureel sluitende begroting.

3. Voorjaarsnota 2025

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt gerapporteerd over afwijkingen ten opzichte van de begroting 2025. Dit kunnen beleidsmatige- en financiële afwijkingen zijn. De financiële bijstellingen bestaan uit de consequenties van genomen college- en raadsbesluiten en eventuele autonome ontwikkelingen. Met autonome ontwikkelingen worden bijstellingen bedoeld die onontkoombaar zijn.

In onderstaande tabel treft u het financiële effect aan van de voorgestelde mutaties uit de voorjaarsnota.

bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Programma 1 Dienstverlening en bestuur	127	106	86	86
Programma 2 Veiligheid	13	33	33	33
Programma 3 Beheer openbare ruimte	291	169	175	175
Programma 4 Economie	0	0	0	0
Programma 5 Onderwijs sport en cultuur	45	25	25	25
Programma 6 Sociaal Domein	-1.034	-134	-134	-134
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	112	112	112	112
Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontw.	106	-406	-406	-406
Algemene dekkingsmiddelen	-226	-81	-95	69
Overhead	488	172	107	16
Saldo mutaties van baten en lasten	-78	-2	-97	-24
Mutaties reserves				
Stortingen	-307	205	205	205
Onttrekkingen	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-307	205	205	205
Saldo mutaties	-385	203	108	181
	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel

In de volgende paragrafen wordt u per programma geïnformeerd over de beleidsontwikkelingen en de financiële mutaties. Enkel de mutaties groter dan € 50.000 worden toegelicht.

3.2 Programma 1 Dienstverlening en bestuur

3.2.1 Beleidsontwikkelingen 2025

- Het college heeft diverse Doe Team-initiatieven ontvangen voor projecten in de openbare ruimte uit de verschillende dorpen in onze gemeente. Deze zijn uiteenlopend van een natuurpark, fitnessroutes tot een botenoverhaal. Het college juicht het toe dat deze voorstellen zijn ingediend maar ziet ook de beperking in de beschikbare capaciteit en middelen. De hoeveelheid aanvragen is ruimer dan de financiële ruimte die in de huidige reserve beschikbaar is. Er is door het college een eerste grove selectie gemaakt, uiterlijk het 4^e kwartaal 2025 komt het college met een raadsvoorstel met hierin de beoordeling en selectie van de ingediende initiatieven en welke financiële consequenties deze hebben. Dit om de uitvoering en de middelen mee te nemen in de vast te stellen begroting 2026. Hierin worden de volgende voorstellen meegenomen Natuurpark D'Eijsbaan Obdam, Kerkplein Hensbroek, Pumptrack en fitnessroute Berkhout en Park Bonkelaar Avenhorn. Het project rondom de botenoverhaal in Avenhorn wordt door het college als niet haalbaar geacht. De fitnessroute De Leijen wordt als mogelijk initiatief meegenomen in de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van Bovebo.

3.2.2 Financiële bijstellingen programma 1 Dienstverlening en bestuur

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	
LASTEN					
Diverse mutaties < € 50.000	114	93	73	73	N
Totaal lasten	114	93	73	73	N
BATEN					
Diverse mutaties < € 50.000	13	13	13	13	N
Totaal baten	13	13	13	13	N
Saldo mutaties	127	106	86	86	
	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	

3.3 Programma 2 Veiligheid

3.3.1 Beleidsontwikkelingen 2025

- Noord-Hollandse Norm Weerbare overheid
 - Het college heeft in 2025 de Noord-Hollandse Norm Weerbare overheid vastgesteld. De implementatie daarvan vraagt behoud en verbetering op een aantal thema's binnen onze organisatie om aan het basisoniveau te (blijven) voldoen voor weerbare overheid.
 - Voor de implementatie van de verbeterpunten is geen budget opgenomen in de begroting van 2025 en verder.
 - Voor 2025 wordt voorgesteld om € 10.000 aan opstartkosten voor de implementatie op te nemen. Vanaf 2026 structureel € 30.000 in de begroting op te nemen om maatregelen door te voeren en te onderhouden om aan het basisoniveau te (blijven) voldoen voor weerbare overheid.
- Brandweerkazerne Berkhout

De brandweer Berkhout heeft behoefte aan extra ruimte. De behoefte en de mogelijke oplossingen worden in 2025 onderzocht. Indien dit leidt tot financiële consequenties wordt dit voorgelegd aan de raad.

3.3.2 Financiële bijstellingen programma 2 Veiligheid

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	
LASTEN					
Diverse mutaties < € 50.000	13	33	33	33	N
	13	33	33	33	N
BATEN					
Totaal baten	0	0	0	0	
Saldo mutaties	13	33	33	33	
	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	

3.4 Programma 3 Beheer openbare ruimte

3.4.1 Beleidsontwikkelingen 2025

- Afwatering
 - In de poldersloten is een verhoogde kans op PFAS. Vanaf heden moeten alle waterbodemonderzoeken worden uitgevoerd met een PFAS analyse.
 - De stortkosten van bagger bij het HHNK worden medio 2025 verhoogd.
- Recreatie : toeristische promotie West-Friesland

In het college uitvoeringsprogramma is opgenomen dat in 2026 een recreatiegids wordt opgemaakt voor Koggenland. Regionaal participeren we in de toeristische samenwerking en zodoende ontwikkelen we actief mee aan een regionale recreatiegids welk een breed bereik heeft. Hiermee vervalt de noodzaak voor de lokale recreatiegids. De regionale toeristische promotie vervangt de lokale recreatiegids.

- Gemeentelijke gebouwen
Het voormalige peuterspeelzaaltje aan de Pieter Koppesstraat is niet meer te gebruiken. De kinderopvang is nu gehuisvest in de basisschool Spierdijk. De voormalige locatie wordt vanuit veiligheidsoverwegingen in 2025 gesloopt. Deze grond wordt betrokken bij de ontwikkeling van de plannen voor de basisschool in Spierdijk.
- Aanleg voetpad Grosthuizen
In 2022 is onderzoek uitgevoerd naar het voetpadennetwerk in Koggenland. Hieruit bleek dat in Grosthuizen een voetpad noodzakelijk is, gelegen tussen de basisschool en het sportveld. Zodat leerlingen op veilige wijze van school naar het sportveld kunnen lopen. De aanleg van dit voetpad voeren wij gelijktijdig uit met het, volgens het MJOP Wegen ingeplande, groot asfaltonderhoud in Grosthuizen. Aanleg van het voetpad én groot asfaltonderhoud te Grosthuizen wordt in 2025 uitgevoerd. Zie voor verdere (financiële) toelichting hoofdstuk '3.12 Investeringskredieten'.

3.4.2 Financiële bijstellingen programma 3 Openbare ruimte

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	
LASTEN					
1. Budget openbaar groen	145	145	145	145	N
2. Machines Buitendienst	66	15	0	0	N
3. Gladheidsbestrijding	50	0	0	0	N
Diverse mutaties < € 50.000	56	15	35	35	N
Totaal lasten	317	175	180	180	N
BATEN					
Diverse mutaties < € 50.000	-26	-5	-5	-5	V
Totaal baten	-26	-5	-5	-5	V
Saldo mutaties	291	169	175	175	
	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	

Toelichting mutaties > € 50.000:

1. Budget openbaar groen (2025 en verder € 145.000 nadeel)
In 2023 is het MJOP Groen 2023-2026 van kracht geworden. Zowel in boekjaar 2023 als 2024 is geen rekening gehouden met prijsverhogingen in de markt (CPI prijsindex). Herijking van het budget is noodzakelijk om te kunnen blijven voldoen aan de vastgestelde kwaliteitseisen uit het MJOP. Met ingang van 2027 wordt een nieuw MJOP Groen vastgesteld voor de periode 2027 t/m 2030. De bijstelling van 180.000 is gebaseerd op de werkelijke uitgaven over 2024 plus een indexatie CPI.
2. Machines buitendienst (2025 € 66.000 en 2026 € 15.000 nadeel)
In de raad van 10 februari is ingestemd met het nieuwe MJOP Machines buitendienst 2025 – 2028. Conform besluit worden de financiële consequenties hier verwerkt. Dit betreft een budget voor kleine aanschaffingen (< € 25.000).
3. Gladheidsbestrijding (2025 € 50.000 nadeel)
De weersomstandigheden in de periode november 2024 t/m maart 2025 noodzaakten tot bovengemiddeld strooien waardoor het budget voor 2025 niet toereikend is voor het strooiseizoen eind 2025.

3.5 Programma 4 Economie

3.5.1 Beleidsontwikkelingen 2025

Geen afwijkende beleidsontwikkelingen.

3.5.2 Financiële bijstellingen programma 4 Economie

Geen financiële bijstellingen.

3.6 Programma 5 Onderwijs, sport en cultuur

3.6.1 Beleidsontwikkelingen 2025

- **Onderwijs**
 - **Special Class**

Op basis van een regionaal haalbaarheidsonderzoek is aangetoond dat uitbreiding van een Special Class Afdeling bij Copernicus in Hoorn haalbaar en wenselijk is. Met de Special Class Afdeling wordt een bijdrage geleverd aan een dekkend en passend onderwijsaanbod in de regio voor havo/vwo leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs (Vso) en worden stappen gezet in de richting van inclusief onderwijs. Dit betekent dat er een grote stap wordt gezet in het beperken van de reisbelasting voor leerlingen, omdat zij dan niet meer naar Lelystad hoeven te reizen én het vergroten van hun zelfstandigheid. Omdat het hier gaat om een uitbreiding van een regionale voorziening voor een Vso doelgroep met een grotere ruimtebehoefte moet een maatwerkafpraak worden gemaakt en worden alle zeven gemeenten gevraagd om hier financieel aan bij te dragen. De kosten zijn voor Koggenland berekend op € 123.000 welke nog niet in de begroting zijn opgenomen. Het college is akkoord en heeft voorgesteld de bijdrage voor dit initiatief in 2025 te activeren en vanaf 2026 af te schrijven in 20 jaar. De jaarlijkse afschrijvingslasten van € 6.150 worden in de begroting 2026 opgenomen. De te verwachte besparing is nog niet volledig bekend en wordt in het eerstvolgende cyclusedocument in de begroting verwerkt.
 - **Inrichting openbare ruimte nieuwbouwlocatie basisschool De Ark in Hensbroek**

In het raadsvoorstel van 16 december 2024 is aangegeven dat de raming van de kosten fors hoger uitvalt door de bredere scope van de aangrenzende openbare ruimte dan opgenomen in de begroting. In overleg met alle betrokken partijen wordt in 2025 onderzocht waar aanpassingen in het ontwerp mogelijk zijn om de kosten te beperken.
 - **Basisschool in Spierdijk**

De basisschool staat in het IHP en de investeringsbegroting opgenomen als nieuwbouwproject. In een bestuurlijk overleg met de SKOWF is afgesproken om ook de scenario's vernieuwbouw of renovatie van de huidige school te onderzoeken. Dit onderzoek en het raadsvoorstel wordt in de eerste helft van 2026 opgepakt en de effectuering hiervan vanaf 2027.
- **Sport**
 - **Sport- en beweegbeleid**

In plaats van een nieuw beleidsstuk op te stellen, wordt het huidige sport- en beweegbeleid voortgezet. Het huidige sportbeleid bestaat uit verschillende beleidstukken: Het sportakkoord, de subsidieregeling Koggenland 2025 (subsidie per jeugdlid en investeringssubsidie), de Subsidieregeling padel gemeente Koggenland 2024, het MJOP gemeentelijke gebouwen en het MJOP buitensportcomplexen. In het nieuwe beleidskader Sociaal Domein krijgt sport en bewegen een plek in de visie en wordt (later) verder uitgewerkt in een programma.
 - **Speeltuinbeleid**

In plaats van een apart speeltuinbeleid op te stellen, wordt het beleid op speeltuinen onderdeel van de Omgevingsvisie. Tot vaststelling van de Omgevingsvisie worden de uitgangspunten van het MJOP groen gehanteerd voor het realiseren/onderhouden van speeltuinen.
 - **Realisatie gymzaal bij de Kelderswerf in Obdam**

De kredietaanvraag voor het realiseren van deze gymzaal is behandeld in de raadsvergadering van 26 mei 2025.
 - **Gymzaal renovatie Wassenaerstraat (minimum variant)**

In 2025 wordt onderzocht of er naast het reguliere onderhoud nog verbeteringen moeten worden doorgevoerd, uitvoering is in 2026. Dit met als doel, instandhouding van de gymzaal tot we een nieuwe gymzaal voor de Caegh realiseren in Tuindersweijde Noord.
- **Cultuur**
 - **Zorgplicht (bibliotheek)**

Vooruitlopend op de invoering van de zorgplicht vanuit de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) hebben gemeenten voor 2025 (€ 100.000) en 2026 (€ 100.000) een decentralisatie-uitkering ontvangen. Deze middelen zijn niet geormerkt en

zijn ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen gekomen. In 2025 wordt een regionaal voorstel gedaan hoe deze zorgplicht in Koggenland in te vullen.

- o Nota kunst en cultuur

Er is een startnota kunst en cultuur vastgesteld. Hierin is een participatietraject opgenomen. Daarnaast is er een planning opgenomen. Om het participatietraject goed te doorlopen is meer tijd nodig. Ingezet wordt om de nota kunst en cultuur in het vierde kwartaal ter vaststelling aan de raad aan te bieden.

3.6.2 Financiële bijstellingen programma 5 Onderwijs, sport en cultuur

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	
LASTEN					
1. Brede School Ursem	95	95	95	95	B
2. Gaskosten zwembaden	65	65	65	65	N
Diverse mutaties < € 50.000	48	-40	-40	-40	N/V/B
Totaal lasten	208	120	120	120	N
BATEN					
3. Brede School Ursem	-95	-95	-95	-95	B
Diverse mutaties < € 50.000	-68	0	0	0	B
Totaal baten	-163	-95	-95	-95	B
Saldo mutaties	45	25	25	25	
	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	

Toelichting mutaties > € 50.000:

1. Bruto verantwoording Brede School Ursem (2025 en verder € 95.000 budgettair neutraal)
Voor de Brede School Ursem (BSU) heeft de gemeente kosten en baten. Dit werd als een (netto) bedrag begroot en verantwoord. Het BBV vereist om de baten en lasten bruto te verantwoorden, daarom de neutrale bijstelling in baten en lasten.
2. Gaskosten zwembaden (2025 en verder € 65.000 nadeel)
Er is op het budget gaskosten bezuinigd wegens verduurzaming van het Koggenbad. Echter is deze verduurzaming van zonnecollectoren niet doorgevoerd, doordat de offerte 7x hoger uitviel dan de raming en de rendement fors lager is kan de installatie bij lang en na niet terugverdiend worden binnen de instandhoudingsperiode van het zwembad. Er wordt nog nader onderzoek gedaan over de mogelijkheden om te komen tot besparing. Hierdoor is er nog geen sprake van een besparing van de kosten en is de gasprijs gestegen.
3. Bruto verantwoording Brede School Ursem (2025 en verder € 95.000 budgettair neutraal)
Voor de Brede School Ursem (BSU) heeft de gemeente kosten en baten. Dit werd als een (netto) bedrag begroot en verantwoord. Het BBV vereist om de baten en lasten bruto te verantwoorden, daarom de neutrale bijstelling in baten en lasten.

3.7 Programma 6 Sociaal domein

3.7.1 Beleidsontwikkelingen 2025

- 2^e locatie Formulierenbrigade
De formulierenbrigade van de WilgaerdenLeekerweideGroep (Calidus) is per 1 januari 2025 overgenomen door Humanitas. Op grond hiervan worden de gesprekken voor de realisatie van een tweede locatie in Obdam in 2025 met de nieuwe aanbieder hervat.
- Hervestigers
Er worden 15 hervestigers gehuisvest in het kader van de taakstelling, zoals benoemd in het plan van aanpak huisvesting vergunninghouders 2025. De kosten hiervan zijn opgevangen binnen bestaande budgetten.
- Maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Er is een hoger reserve opgebouwd dan conform raadsbesluit nodig is in het regionaal budget kwetsbare inwoners (maatschappelijke opvang en beschermd wonen). Er wordt weer afgeroomd tot 5% van de totale inkomsten, waardoor er een baten ontstaat voor de gemeente Koggenland. Dit is onder voorbehoud van vaststelling Jaarrekening 2025 op 24 juni 2025 van de gemeente Hoorn, gezien zij budgethouder zijn voor de regio Westfriesland.

- **Hervormingsagenda jeugd**
 - Medio 2025 volgt het regionale adviesrapport waarin de regionale opgaven van de Hervormingsagenda jeugd in beeld zijn gebracht en wat ons regionaal nog te doen staat. Ook wordt in beeld gebracht welke lokale opgaven er nog liggen.
 - In de tussentijd zijn lokaal stappen gezet in het opstellen van een nieuwe verordening jeugdhulp, het verstevigen van de lokale teams/Zorgteam Koggenland en het versterken van het voorveld (preventie).
 - Op 30 januari jl. is het adviesrapport van de Commissie Van Ark openbaar geworden. Dit rapport beschrijft het eerste advies van de Deskundigencommissie over de Hervormingsagenda Jeugd. Conform dit rapport wordt geadviseerd om de te verwachte financiële compensatie over 2023- 2024 te reserveren voor toekomstige uitgaven voor de benodigde hervormingen op basis van de Hervormingsagenda. In de meicirculaire die volgt zal op zijn vroegst duidelijkheid volgen over deze mogelijke compensatie.
 - De geplande landelijke bezuiniging op de jeugdzorg in 2025 is niet doorgevoerd.
- **Houtskoolschets Westfriesland**

In 2025 wordt verder invulling gegeven aan de volgende pilots uit het regionale uitvoeringsplan 'Houtskoolschets Westfriesland' om jongeren 'zo thuis mogelijk' te laten opgroeien:

 1. Verklarende analyse;
 2. Kleinschalige woonvoorzieningen;
 3. Regionaal integraal gezinsteam;
 4. Verstevigen kwaliteit pleegzorg en gezinshuizen;
 5. Ondersteuning van het onderwijs bij jongeren met externaliserend gedrag.

De financiële consequenties hiervan zijn op dit moment nog niet duidelijk.
- **Inkoop jeugdzorg en Wmo**

De nieuwe overeenkomsten voor specialistische jeugdhulp (segment B), jeugdhulp met verblijf (segment V) en hoog specialistische jeugdhulp (segment C) en Wmo zijn een feit. In april jl. zijn de definitieve gunningen verzonden aan de gecontracteerde zorgaanbieders. De overeenkomsten worden op 1 juli 2025 van kracht. De gemeenten hebben gezorgd voor een ruime overgangsregeling. Hierdoor is de verwachting dat de meeste inwoners hun hulp en/of ondersteuning kunnen afmaken bij hun huidige zorgaanbieder. Deze zorgvuldigheid staat bij de gemeenten hoog in het vaandel. De komende maanden staan in het teken van de voorbereidingen van de nieuwe contractperiode.
- **Versterken voorveld beleidsveld jeugd en Wmo**
 - Bij de voorbereidingen van de inkoop jeugdhulp en Wmo 2025 en verder is akkoord gegaan met de zogenaamde Stip op de Horizon. De Stip op de Horizon beschrijft het toekomstperspectief voor het zorglandschap in West-Friesland in 2028. Een belangrijk aandachtspunt hierin is de wens om het voorveld te versterken en te laten aansluiten op het regionaal ingekochte specialistische aanbod. Het doel is om binnen het voorveld inwoners vroegtijdig en laagdrempelig te ondersteunen om het ontstaan van (complexere) problematiek te voorkomen (preventie). Daarnaast kan het voorveld ook ingezet worden wanneer specialistische zorg afgeschaald wordt en er nog lichte ondersteuning nodig is.
 - Duidelijk is dat het versterken van het voorveld financiële consequenties met zich meebrengt. Op dit moment is nog niet duidelijk om welke bedragen het gaat.
 - Op termijn dient de beweging naar het voorveld bij te dragen aan de financiële beheersbaarheid van het sociaal domein.
- **Woonvoorzieningen Wmo**

Vanwege twee grote woningaanpassingen staat in 2025 het begrote budget voor woningaanpassingen onder druk. In de najaarsnota zal de exacte omvang van de kosten voor de twee woningaanpassingen duidelijk zijn en verwerkt worden in de begroting.

3.7.2 Financiële bijstellingen programma 6 Sociaal Domein

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	
LASTEN					
1. SPUK bekostigingsregeling opvang	2.350	0	0	0	N
2. Pgb jeugd en gesloten jeugdzorg (real. 2024	-500	-300	-300	-300	V
3. Index / aantallen wmo (realisatie 2024 is de	-75	150	150	150	V/N
4. SPUK hulp gedupeerden	65	0	0	0	B
5. Woonunit Wmo	63	0	0	0	N
Diverse mutaties < € 50.000	16	16	16	16	N
Totaal lasten	1.919	-134	-134	-134	N/V
BATEN					
6. SPUK bekostigingsregeling opvang	-2.650	0	0	0	V
7. Afkomen reserve Regionaal budget	-238	0	0	0	V
8. SPUK hulp gedupeerden	-65	0	0	0	B
Totaal baten	-2.953	0	0	0	V
Saldo mutaties	-1.034	-134	-134	-134	
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel	

Toelichting mutaties > dan € 50.000:

- SPUK bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (2025 € 2.350.000 nadeel)
Voor de compensatie van de lasten voor de opvang en het leefgeld van de ontheemden Oekraïne wordt er vanuit het Rijk een specifieke uitkering ontvangen. De inschatting is dat de lasten in 2025 € 2,350 miljoen zullen worden. Hier staan baten tegen over, per saldo is er een voordeel van € 300.000.
- Pgb jeugd en gesloten jeugdzorg (2025 € 500.000 en 2026 en verder € 300.000 voordeel)
De afgelopen jaren is een dalende trend in kosten voor pgb jeugd zichtbaar en zijn er geen kinderen uit Koggenland in gesloten jeugdzorg geplaatst.
- Index/aantallen Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) (2025 € 75.000 voordeel en 2026 en verder € 150.000 nadeel)
In 2024 is afgerond € 4,3 miljoen uitgegeven aan maatwerkarrangementen voor de Wmo. Voor 2025 wordt er een indexatiepercentage van 4,91% toegepast in de begroting. Op basis van de aantallen 2024 blijkt dat het aantal cliënten voor de verschillende producten licht stijgt of stabiliseert. Hierdoor is het benodigde budget in 2025 € 4,560 miljoen, er is € 4,635 begroot, waardoor de begroting in 2025 verlaagd kan worden met € 75.000. De voorlopige index 2026 is 3%, waardoor de begroting 2026 en verder met € 150.000 opgehoogd dient te worden. Wij verwachten dat de trend van het afgelopen jaar, waarin het aantal afgegeven arrangementen licht stijgt of stabiliseert, stopt. De trend van de indexatie en stijging van aantallen is alleen meegenomen in de begroting 2025 en 2026. Voor 2027 en verder is het uitgangspunt ramen op basis van constante prijzen. Het ligt in de verwachting dat de aankomende jaren het aantal Wmo-voorzieningen zal stijgen vanwege de vergrijzing.
- SPUK hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (2025 € 65.000 budgettair neutraal)
Gemeenten krijgen extra geld om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. Over deze ontvangen middelen moet de gemeente verantwoording afleggen. Via deze perspectiefnota worden de lasten en baten geraamd voor de SPUK hulp gedupeerden toeslagenproblematiek.
- Woonunit Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) (2025 € 63.000 nadeel)
Plaatsen van een noodzakelijke woonunit zodat de cliënt in staat wordt gesteld om op een veilige en adequate manier langdurig zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen. Eenmalig kosten in 2025.
- SPUK bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (2025 € 2.650.000 voordeel)
Voor de compensatie van de lasten voor de opvang en het leefgeld van de ontheemden Oekraïne wordt er vanuit het Rijk een specifieke uitkering ontvangen. De inschatting is dat de baten in 2025 € 2,650 miljoen zullen worden. Op basis van de regeling worden de baten gerealiseerd en heeft

de gemeente recht op de ontvangen middelen. De lasten zijn lager dan de baten, het berekende voordeel van per saldo € 300.000 komt ten gunste van het begrotingsresultaat.

7. Afroken reserve regionaal budget kwetsbare inwoners (2025 € 238.000 voordeel)

Er is een hoger reserve opgebouwd dan conform raadsbesluit nodig is in het regionaal budget kwetsbare inwoners (maatschappelijke opvang en beschermd wonen). Er wordt weer afgeroomd tot 5% van de totale inkomsten, waardoor er een baat ontstaat voor de gemeente Koggenland. Dit is onder voorbehoud van vaststelling Jaarrekening in 2025 van de gemeente Hoorn, gezien zij budgethouder zijn voor de regio Westfriesland.

8. SPUK hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (2025 € 65.000 budgettair neutraal)

Gemeenten krijgen extra geld om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. Over deze ontvangen middelen moet de gemeente verantwoording afleggen. Via deze perspectiefnota worden de lasten en baten geraamd voor de SPUK hulp gedupeerden toeslagenproblematiek.

3.8 Programma 7 Volksgezondheid en milieu

3.8.1 Beleidsontwikkelingen 2025

Geen afwijkende beleidsontwikkelingen.

3.8.2 Financiële bijstellingen programma 7 Volksgezondheid en milieu

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	
LASTEN					
1. Vervallen interne doorbelasting	327	327	327	327	B
2. Vervallen interne doorbelasting	-165	-165	-165	-165	V
Diverse mutaties < € 50.000	1	0	0	0	B
Totaal lasten	163	162	162	162	N
BATEN					
3. Garantstellingsprovisie HVC	-50	-50	-50	-50	V
Diverse mutaties < € 50.000	-1	0	0	0	B
Totaal baten	-51	-50	-50	-50	B
Saldo mutaties	112	112	112	112	
	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	

Toelichting > € 50.000:

1. Vervallen interne doorbelasting riolering/wonen en groen (2025 en verder € 327.000 budgettair neutraal)

Naar aanleiding van de interim-controle van de accountant is kritisch gekeken naar de interne doorbelastingen van personele kosten naar riolering. Deze doorbelasting kan komen te vervallen omdat het geen toegevoegde waarde meer heeft. De bedragen voor lasten zijn per abuis als baat op gevoerd en vice versa. De mutatie is budgettair neutraal met een mutatie in de baten in programma 10.

2. Vervallen interne doorbelasting riolering/wonen en groen (2025 en verder € 165.000 voordeel)

Dit betreft een interne doorbelasting van de aanslagoplegging perceptiekosten riolering. Vanaf 2025 wordt dit extracomptabel toegerekend aan het product riolering en verrekend met de voorziening riolering. Om deze reden vervalt de interne doorbelasting.

3. Garantstellingsprovisie HVC (2025 en verder € 50.000 voordeel)

De gemeente staat garant voor verstrekte geldleningen aan HVC. Hiervoor ontvangt de gemeente jaarlijks een vergoeding, de garantstellingsprovisie. Deze vergoeding stond niet geraamd.

3.9 Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling

3.9.1 Beleidsontwikkelingen 2025

- Duurzaamheid
 - Isolatieprogramma inclusief Energiearmoede
De Westfriese gemeenten starten in 2025 een VVE-aanpak voor verduurzaming en isolatie, die voortvloeit uit het nieuwe Samenwerkingsconvenant Duurzaamheid dat in april 2025 is ondertekend.
 - Verdiepingsslag kansrijke gebieden collectieve warmte
In de Transitievisie Warmte (TVW) zijn vier gebieden als kansrijk aangemerkt voor collectieve warmte. Deze gebieden zijn in een Bronnenonderzoek in 2024 nog specifiek gemaakt. Om de concrete haalbaarheid te toetsten is een kostenraming en businesscase nodig per gebied. Hierbij krijgt Koggenland hulp vanuit de provincie. Eventuele kosten worden gedekt vanuit specifieke uitkering (SPUK) Compensatie Decentrale Overheden uitvoering Klimaat- en Energietaken (CDOKE).
 - Energiebesparingsakkoord
 - Om de achterstand in de energiebesparingsplicht voor grootverbruikers in te halen heeft Koggenland het energiebesparingsakkoord ondertekend. Er is ingezet op een versnelling van de handhavingstaak in samenwerking met de Omgevingsdienst NHN.
 - Het recente rekenkameronderzoek naar de energiebespaarplicht heeft geleid tot een raadsbesluit waarin opdracht wordt gegeven om de inzet op de energiebespaarplicht te intensiveren. Aanvullend is opdracht gegeven om uitstoot periodiek te monitoren. Dit is al ondervangen in de regionale samenwerking voor klimaat- en energietaken.
 - Energiebesparingsplicht. In april 2025 heeft uw raad een voorstel aangenomen waarin de aanbevelingen van de rekenkamerbrief Energiebesparingsplicht worden overgenomen. Een van de aanbevelingen is zorgen dat er toezicht plaatsvindt op de energielabel C plicht voor eigenaren van kantoorpanden binnen onze gemeente. Op dit moment is het college aan het onderzoeken hoe dit op een effectieve wijze uitgevoerd kan worden. Uiterlijk oktober 2025 komt het college hier bij u op terug.
- Wonen en volkshuisvesting: starterslening
Op basis van de woningbouwprognose wordt de komende jaren een toename verwacht van het aantal leningen ten opzichte van de afgelopen jaren. Om de startersleningen de komende jaren te blijven voortzetten, is het nodig extra krediet van in totaal 4,1 miljoen aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (Svn) beschikbaar te stellen. Het verzoek aan de raad is om dit bedrag beschikbaar te stellen voor de periode 2025 tot en met 2029 en het college te mandateren om periodiek de bijstortingen in het Stimuleringsfonds te doen. Het college houdt de raad via de cyclusedocumenten op de hoogte over de stand van zaken. Het is een revolverend fonds, hetgeen wil zeggen dat de storting zichzelf terugverdiend. Van dit revolverende deel kunnen nieuwe leningen worden verstrekt, omdat er uiteindelijk steeds meer afgelost wordt. De verkoopprijzen voor bestaande woningen zijn dusdanig hoog, dat de kopers niet in aanmerking komen voor een starterslening. Het aantal betaalbare woningen van 2025 t/m 2029 wordt voorlopig geschat op 281 woningen. Op basis van de voorgaande jaren worden naar schatting ca. 40% van de betaalbare woningen, onder de V.O.N. grens voor startersleningen verkocht dus totaal 112 woningen. 112 woningen x €40.000,- = €4.480.000,-. Investeringsvraag in 2025 = €1.200.000,-
Investeringsvraag in 2026 = €1.000.000,-
Investeringsvraag in 2027 = €800.000,-
Investeringsvraag in 2028 = €600.000,-
Investeringsvraag in 2029 = €500.000,-
Totale investeringsvraag = €4.100.000,-
Vanuit het revolverende deel wordt naar schatting de resterende €380.000,- aan startersleningen bekostigd.
- Omgevingswet
 - Omgevingsplan
De komende jaren wordt gewerkt aan het gebiedsdekkend Omgevingsplan. Hierin worden alle juridische regels voor ontwikkeling, beheer en behoud van de fysieke leefomgeving opgenomen. Het Omgevingsplan wordt gebiedsgericht opgebouwd. Inmiddels is de nieuwe plansoftware stabiel genoeg om het eerste wijzigingsbesluit voor de kern

Zuidermeer af te ronden. In de periode 2026-2028 volgen de andere kernen, het landelijk gebied en de bedrijventerreinen.

- Omgevingsvisie
In 2025 wordt de Omgevingsvisie Koggenland opgesteld. Dit is een strategische langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving. De inzet is erop gericht om de Omgevingsvisie begin 2026 vast te stellen. Als gedurende het proces blijkt dat een planMER (milieu-effectrapport) nodig is, zal deze planning uitlopen. Daarna wordt de visie in elke bestuursperiode (om de 4 jaar) geactualiseerd.
- Woningbedrijf Koggenland
 - Exploitatiebegroting
 - De meerjaren onderhoudsbegroting voor het vastgoed van het woningbedrijf is in 2024 opnieuw vastgesteld. In 2025 zijn de nieuwe bedragen voor het onderhoud reeds verwerkt in de exploitatiebegroting van het woningbedrijf Koggenland.
 - De huurverhoging 2025 is door het college vastgesteld. De resultaten worden in 2025 budgettair neutraal met de reserve Woningbedrijf verwerkt.
 - Nieuwbouw huurwoningen Spierdijk
De ontwikkelend aannemer is bezig met een woningontwikkeling in Spierdijk (Spierland fase II). Het woningbedrijf Koggenland onderzoekt met de ontwikkelend aannemer of voldaan kan worden aan de voorwaarden van het Woningbedrijf (afname van acht woningen). Als hieraan kan worden voldaan volgt het raadsvoorstel.

3.9.2 Financiële bijstellingen programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	
LASTEN					
1. Grondexploitatie	9.424	249	888	21.015	B
2. Grondexploitatie doorbelastingen	-205	-205	-205	-205	V
3. Onrendabele top Lijsbeth Tijs	288				B
4. Energie labels WB	121				B
Diverse mutaties < € 50.000	5	5	5	5	N
Totaal lasten	9.633	48	687	20.814	N
BATEN					
5. Grondexploitatie	-9.424	-249	-888	-21.015	B
6. Huurverhoging Woningbedrijf	-103	-205	-205	-205	B
Totaal baten	-9.527	-454	-1.093	-21.220	B
Saldo van baten en lasten	106	-406	-406	-406	N/V
Mutaties reserves					
Stortingen	-307	205	205	205	B
Onttrekkingen					
Saldo mutaties reserves	-307	205	205	205	B
Saldo mutaties	-201	-201	-201	-201	
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel	

Toelichting > € 50.000:

1. Grondexploitatie (2025 € 9.424.000; 2026 € 249.000; 2027 € 888.000 en 2028 € 21.015.000 budgettair neutraal)
De grondexploitaties zijn geïndexeerd naar prijspeil 2025 (stond nog op 2023). Daarnaast is de meerjarenraming van de grondexploitaties geactualiseerd op basis van actuele inzichten in de fasering. Grondexploitaties zitten budgetneutraal in de begroting. Mutaties hebben geen gevolgen voor het exploitatiesaldo. Mutaties in de grondexploitaties worden verrekend met de boekwaarde op de balans. Pas bij het sluiten van de grondexploitatie wordt het resultaat van de grondexploitatie ten laste van het jaarrekeningresultaat gebracht en verrekend met de reserve grondbedrijf.

2. Grondexploitatie doorbelastingen (2025 en verder € 205.000 voordeel)
Op het taakveld grondexploitatie worden salarislaster begroot (€ 205.000). De doorbelasting van deze salariskosten naar de grondexploitatiecomplexen is nog niet begroot.
3. Onrendabele top Lijsbeth Tijs (2025 € 288.000 budgettair neutraal)
Dit betreft een overheveling van 2024 naar 2025. De zes huurwoningen in het woningbouwplan Lijsbeth Tijs in Berkhout zijn opgeleverd. Dit houdt in dat de onrendabele top conform besluit verrekend kan worden met de reserve Woningbedrijf.
4. Energie labels Woningbedrijf (2025 € 121.000 budgettair neutraal)
Dit betreft een overheveling van 2024 naar 2025 wat per abuis niet bij de Najaarsnota 2024 is meegenomen. In 2025 verlopen de huidige energielabels van 555 huurwoningen. Hiervoor was in 2024 budget beschikbaar gesteld. De uitvoering van het herijken van de energielabels en inmeten van de juiste gebruikersoppervlaktes vindt plaats in 2025. De kosten (€ 121.000) worden budgettair neutraal verrekend met de reserve Woningbedrijf.
5. Grondexploitatie (2025 € 9.424.000; 2026 € 249.000; 2027 € 888.000 en 2028 € 21.015.000 budgettair neutraal)
De grondexploitaties zijn geïndexeerd naar prijspeil 2025 (stond nog op 2023). Daarnaast is de meerjarenraming van de grondexploitaties geactualiseerd op basis van actuele inzichten in de fasering. Grondexploitaties zitten budgetneutraal in de begroting. Mutaties hebben geen gevolgen voor het exploitatiesaldo. Mutaties in de grondexploitaties worden verrekend met de boekwaarde op de balans. Pas bij het sluiten van de grondexploitatie wordt het resultaat van de grondexploitatie ten laste van het jaarrekeningresultaat gebracht en verrekend met de reserve grondbedrijf.
6. Huurverhoging Woningbedrijf (2025 € 103.000; 2026 en verder € 205.000 budgettair neutraal)
Het college heeft in april 2025 besloten om de huur van de huurwoningen per 1 juli 2025 te verhogen, met 5% als de (kale) huur € 300 of hoger per maand is en met € 25 als de (kale) huur lager dan € 300 per maand is. De gemiddelde huursomstijging van de totale huursom van woningbedrijf Koggenland is daarmee 3,53%. De bijstelling in 2025 betreft 6 maanden vandaar het de helft van de verhoging over 2026 betreft. De resultaten worden in 2025 budgettair neutraal met de reserve Woningbedrijf verwerkt.

3.10 Algemene dekkingsmiddelen

3.10.1 Beleidsontwikkelingen 2025

Geen afwijkende beleidsontwikkelingen.

3.10.2 Financiële bijstelling Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	
LASTEN					
Diverse mutaties < € 50.000	29	15	15	15	N
Totaal lasten	29	15	15	15	N
BATEN					
1. Decembercirculaire 2024	-318	-161	-175	-11	V
2. Interne doorbelasting riolering	65	65	65	65	N
Diverse mutaties < € 50.000	-2	0	0	0	V

Totaal baten	-255	-96	-110	54 V/N
Saldo mutaties	-226	-81	-95	69 V/N
Mutaties reserves				
Stortingen				
Onttrekkingen				
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo mutaties	-226	-81	-95	69
	voordeel	voordeel	voordeel	nadeel

Toelichting > € 50.000:

1. Decembercirculaire 2024 (2025 € 318.000, 2026 € 161.000, 2027 € 175.000 en 2028 € 11.000 voordeel)
De decembercirculaire 2024 is in december 2024 gepubliceerd. De voordelige effecten van de decembercirculaire worden nu verwerkt.
2. Interne doorbelasting riolering (2025 en verder 65.000 nadeel)
Dit betreft een interne doorbelasting van de aanslagoplegging perceptiekosten riolering. Vanaf 2025 wordt dit extracomptabel toegerekend aan het product riolering en verrekend met de voorziening riolering. Om deze reden vervalt de interne doorbelasting.

3.11 Bedrijfsvoering en overhead

3.11.1 Beleidsontwikkelingen 2025

HRM

Loonkosten

Het budget wordt in de begroting 2025 naar beneden bijgesteld naar circa € 19.300.000, als gevolg van:

- Projectleider Werken in Noord-Holland Noord: de gemeente Koggenland is de afgelopen jaren gastgemeente geweest voor het Regionale Platform Werken in Noord-Holland-Noord (WINHN). In 2024 is het gastheerschap overgegaan naar het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid (RPAhn). De projectleider is nog tijdelijk in dienst gebleven bij de gemeente Koggenland, eind 2024 is het gastheerschap volledig onder het RPA komen te vallen. Incidenteel vallen de loonkosten (€ 61.000) vrij en vervallen de baten die hier tegenover staan.
- Verhoging vergoeding raadsleden: op basis van de circulaire van januari 2025 stijgen vanaf 2025 de kosten van de raadsvergoeding van de gemeenteraad structureel € 20.000 per jaar.
- Overheveling voorziening spaarverlof: er is incidenteel een overheveling van € 16.000 uit de voorziening spaarverlof naar loonkosten voor de dekking van de loonkosten van medewerkers die voorafgaand aan pensionering gespaarde verlof opnemen. De vacatures zijn ingevuld door nieuwe medewerkers. De dubbele loonkosten die hiermee gepaard gaan, worden deels gedekt door de onttrekking uit de voorziening spaarverlof.
- Cao Gemeenten 2025 – 2027: het resultaat van de onderhandelingen Cao Gemeenten 2025 – 2027 hebben een nihil effect op de begrootte Cao-verhoging. Indien het Cao-akkoord afwijkt van het resultaat wordt dit bij de najaarsnota 2025 bijgesteld.

Externe inhuur

Voor externe inhuur ten behoeve van ziekteverzuim en verlof is een bedrag van € 417.000 begroot. Op basis van de huidige inzichten en inzichten uit voorgaande jaren wordt overschrijding verwacht van € 200.000. Er vindt nog geen bijstelling van de begroting 2025 plaats. Bij de najaarsnota 2025 wordt bekeken in hoeverre de overschrijding opgevangen kan worden binnen de loonkosten. De externe

inhuur voor overige inhuur (bijvoorbeeld het zwembad) laat geen afwijkend beeld zien tussen begroot, realisatie en verwachte uitgaven.

Bijstellingen voorzieningen

De voorzieningen worden bijgesteld bij de Najaarsnota 2025. Op dat moment zijn er meer inzichten voor de eventuele benodigde bijstelling. Werknemers die gebruik kunnen maken van de RVU regeling kunnen tot 31 december 2025 aangeven of zij deelnemen aan de RVU.

Automatisering

Informatiebeveiliging

In 2025 start de ontwikkeling van een nieuw Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid en een nieuw fysiek toegangsbeleid. Beide zijn nodig om te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), wet- en regelgeving en actuele beveiligingseisen.

Het strategisch informatiebeveiligingsbeleid, vastgesteld door het college van B&W, bevat de strategische uitgangspunten en randvoorwaarden voor informatieveiligheid. De organisatie van de informatiebeveiligingsfunctie wordt vastgelegd, inclusief taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Ook de verantwoordelijkheidsverdeling rond ketens van informatiesystemen, operationele technologie, privacy en bedrijfscontinuïteit (BCM) wordt benoemd. Verder worden gemeenschappelijke betrouwbaarheidseisen, evaluatiefrequentie en maatregelen voor beveiligingsbewustzijn opgenomen. Toetsing en actualisatie vinden plaats volgens de PDCA-cyclus.

Het fysieke toegangsbeleid richt zich op het beheersen van toegang tot gemeentelijke informatie en bedrijfsmiddelen. Op basis van beveiligings- en bedrijfsvoering behoeften worden hiervoor passende regels vastgesteld en geïmplementeerd, als aanvulling op het strategisch informatiebeveiligingsbeleid.

Aan deze beleidsontwikkeling zijn geen financiële gevolgen verbonden.

Privacy

In de komende jaren blijft de focus op privacy toenemen, vooral door de volledige implementatie van de Wet politiegegevens (Wpg). De Wpg zorgt ervoor dat politiegegevens alleen worden verzameld en gebruikt voor gerechtvaardigde doeleinden en dat er strikte regels gelden voor de opslag, verwerking en uitwisseling van deze gegevens. Naar de toekomst toe betekent dit dat er meer aandacht komt voor privacybescherming, onder andere door het gebruik van geavanceerde beveiligingsmaatregelen en privacy-by-design principes.

Daarnaast gaat de wet bijdragen aan het versterken van het vertrouwen bij de burger, doordat zij beter geïnformeerd worden over hoe hun gegevens worden gebruikt en beschermd. Innovaties op het gebied van databaseer en technologische ontwikkelingen gaan ingezet worden om privacy risico's verder te minimaliseren.

Aan deze beleidsontwikkeling zijn, zover bekend, geen financiële gevolgen verbonden.

3.11.2 Financiële bijstelling bedrijfsvoering en overhead

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	
LASTEN					
1. Informatieplan 2025	293				N
2. Voormalig personeel	75	75	75	75	N
3. Afschrijvingslasten I&A 2023 en 2024	-66	-66	-66	-66	V
4. Projectleider "werken voor Noord-	-61				B
Diverse mutaties < € 50.000	162	116	99	82	N
Totaal lasten	403	125	108	91	N
BATEN					

5. Vervallen doorbelasting grondbedrijf	342	336	288	213	N
6. Vervallen doorbelasting riolering	-313	-313	-313	-313	B
7. Projectleider "werken voor Noord-	61				B
Diverse mutaties < € 50.000	-5	24	24	24	V/N
Totaal baten	85	47	-1	-76	N
Saldo mutaties	488	172	107	16	N
	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	

Toelichting:

- Overheveling I&A plan 2023 en 2024 naar informatieplan 2025 (exploitatie) (2025 € 293.000 nadeel)
De gemeente neemt steeds meer applicaties af in de vorm van een Software as a Service-oplossing (SaaS-oplossing). Dit is een dienstverlening in de vorm van een abonnement en valt niet onder investeringen. Dit geldt ook voor de bijkomende komsten bij aanschaf van een SaaS-oplossing. Vanaf begroting 2025 valt dit onder de exploitatiebegroting. De I&A plannen 2023 en 2024 zijn afgesloten en de begrote uitgaven die niet zijn gerealiseerd worden overgeheveld naar de exploitatiebegroting van het Informatieplan 2025. Het betreft projecten die in 2023 en 2024 niet (geheel) zijn afgerond. Het betreft bijvoorbeeld de implementatie van de applicatie van het sociaal domein. Dit is afgerond, maar niet alle facturen kunnen worden betaald door een beslag onder derden. De doorontwikkeling van de applicatie voor Vergunningverlening, toezicht en handhaving is vertraagd door onvolkomenheden in afgenomen functionaliteit (ondertekeningsmodule). De verbetering van de digitale dienstverlening is een langduriger traject welke uit verschillende onderdelen bestaat en niet allemaal gelijktijdig kunnen worden opgepakt.
- Voormalig personeel (2025 en verder € 75.000 nadeel)
Als gevolg van een uitdiensttreding en arbeidsongeschiktheid is er een toename van WW-, ziektebewijzen en transitievergoedingen. Deze lasten waren tot een aantal jaar terug nihil en konden uit de loonkosten gedekt worden. De verwachte overschrijding is € 75.000.
- Verlaging kapitaallasten I&A 2023 en 2024 (2025 en verder € 66.000 voordeel)
Doordat de aanschaf van SaaS-diensten en aanverwante aanschaf niet meer worden afgeschreven zijn er lagere kapitaallasten.
- Loonkosten projectleider "werken voor Noord-Holland" (2025 € 61.000 budgettair neutraal)
Koggenland was gastgemeente voor de projectleider "werken Noord-Holland noord". Dit is eind 2024 volledig overgedragen aan RPA Noord-Holland-Noord, waardoor de loonkosten voor deze projectleider vervallen. De baten die er tegenover staan vervallen ook. Het betreft een budget neutrale mutatie.
- Vervallen interne doorbelasting grondbedrijf (2025 € 342.000; 2026 € 336.000; 2027 € 288.000; 2028 € 213.000 nadeel)
Vanaf 2025 worden salarislasteren voor het personeel dat werkt aan het grondbedrijf direct op het taakveld grondexploitatie geboekt. Ook de doorbelasting naar de grondexploitatie loopt via het taakveld grondexploitatie. Op advies van de accountant worden de interne doorbelastingen gereduceerd, daarom kan de interne doorbelasting naar beneden worden bijgesteld.
- Vervallen interne doorbelasting riolering/wonen en groen (2025 en verder € 313.000 budgettair neutraal)
Naar aanleiding van de interim-controle van de accountant is kritisch gekeken naar de interne doorbelastingen van personele kosten naar riolering. Deze doorbelastingen komen te vervallen omdat het geen toegevoegde waarde meer heeft. De bedragen voor baten zijn per abuis als last op gevoerd en vice versa. De mutatie is budgettair neutraal met een mutatie in de lasten in programma 7.
- Loonkosten projectleider "werken voor Noord-Holland" (2025 € 61.000 budgettair neutraal)
De gemeente Koggenland is geen gastgemeente meer voor de projectleider "werken Noord-Holland noord". Dit is overgedragen aan RPA Noord-Holland-Noord, waardoor de ontvangsten van de door de gemeente betaalde loonkosten voor deze projectleider vervallen. Hierdoor zijn er

lagere baten. De lasten die er tegenover staan vervallen ook. Het betreft een budget neutrale mutatie.

3.12 Investeringskredieten

3.12.1 Ontwikkelingen

Er zijn voor 2025 diverse investeringskredieten beschikbaar gesteld. Deze investeringskredieten zijn beschikbaar gesteld bij de vaststelling van de begroting 2025 of via een separaat raadsbesluit. Enkele investeringskredieten dienen bijgesteld te worden.

Daarnaast wordt ook gevraagd in te stemmen met twee nieuwe investeringskredieten voor 2025. Dit betreft de aanleg van een voetpad in Grosthuisen en een Special Class bij de Copernicus in Hoorn, zie hieronder toegelicht bij nummer 6 en 7.

3.12.2 Bijstelling investeringskredieten

(bedragen x € 1.000)			Oorspronkelijk	Mutatie	Nieuw
Nr.	Pr.				
1.	3	Investering wegen 2025 (elementen)	3.704	214	3.918
	3	Investering wegen 2025 (elementen) - subsidie	0	-214	-214
2.	3	Machines buitendienst 2025	498	37	535
3.	3	Fietspaden Dwingel/Buitenroede	250	0	250
		Fietspaden Dwingel/Buitenroede - subsidie	-125	77	-48
4.	3	Trottoir spoorwegovergang Obdam	390	0	390
		Trottoir spoorwegovergang Obdam - subsidie	-150	150	0
5.	8	Vorbereidingskrediet Project Flexwonen	210	-210	0
	8	30 ééukamer flexwonen	3.671	-3.671	0
	8	30 driekamer flexwonen	6.771	-6.771	0
	8	Flexwonen Avenhorn West	0	10.907	10.907
	8	Flexwonen Avenhorn West - subsidie	0	-255	-255
		NIEUW			
6.	3	Voetpad Grosthuisen	0	120	120
7.	5	Special Class SG Copernicus Hoorn	0	123	123

Toelichting

1. Investering wegen 2025

Het Rijk heeft voor de gemeente Koggenland maximaal € 262.000 subsidie beschikbaar gesteld voor verkeersveiligheidsmaatregelen. Om deze subsidie maximaal te kunnen ontvangen is € 48.000 subsidie aangevraagd voor het verbreden van fietspaden van de Dwingel en de Buitenroede en is € 214.000 subsidie aangevraagd voor het aanbrengen van meerdere kruispuntplateaus op wegen die de komende jaren opnieuw bestraat worden volgens het meerjarenonderhoudsplan-wegen. Dit vraagt om een bijstelling van € 214.000 op zowel de lasten als de baten van de investering.

2. Machines buitendienst 2025

In de raad van 10 februari is ingestemd met het nieuwe MJOP Machines buitendienst 2025 – 2028. Conform besluit worden de financiële consequenties hier verwerkt. In het raadsvoorstel staat ook een bijstelling van de investering met € 37.000.

3. Fietspaden Dwingel/Buitenroede

Voor het verbreden van de fietspaden in de Dwingel en de Buitenroede ontvangen we geen subsidie van de provincie (€ 125.000), omdat de subsidieregeling van de provincie is gewijzigd.

Het Rijk heeft echter voor de gemeente Koggenland maximaal € 262.000 subsidie beschikbaar gesteld voor verkeersveiligheidsmaatregelen. Om deze subsidie maximaal te kunnen ontvangen is € 48.000 subsidie aangevraagd voor het verbreden van fietspaden van de Dwingel en de Buitenroede en is € 214.000 subsidie aangevraagd voor het aanbrengen van meerdere

kruispuntplateaus op wegen. Dit houdt in dat de subsidieontvangst van € 125.000 (met € 77.000) naar € 48.000 naar beneden moet worden bijgesteld.

De kapitaallasten worden gedekt uit de reserve kapitaallasten. Doordat er minder subsidie wordt ontvangen stijgen de kapitaallasten. Voorgesteld wordt om vanuit de Algemene reserve € 77.000 te storten in de reserve kapitaallasten.

4. Trottoir spoorwegovergang Obdam

Voor het trottoir op de spoorwegovergang in de Dorpsstraat in Obdam ontvangen we geen subsidie van de provincie, omdat de subsidieregeling van de provincie is gewijzigd. Dit houdt in dat de subsidieontvangst (€ 50.000) moet worden afgeamd.

De kapitaallasten worden gedekt uit de reserve kapitaallasten. Doordat er geen subsidie wordt ontvangen stijgen de kapitaallasten. Voorgesteld wordt om vanuit de Algemene reserve € 150.000 te storten in de reserve kapitaallasten.

5. Vorbereidingskrediet project Flexwonen

De raad heeft 21 oktober 2024 het doelgroepenbesluit genomen. En daarmee is de RHAsubsidie € 255.000. Deze subsidie was nog niet opgenomen in het krediet. Voorgesteld wordt om zowel de lasten als de baten te verhogen met € 255.000.

Daarnaast wordt voorgesteld om de drie bestaande kredieten (Vorbereidingskrediet Project Flexwonen, 30 éénkamer flexwonen en 30 driekamer flexwonen) samen te voegen tot 1 krediet 'Flexwonen Avenhorn West'. Dit omdat het één project betreft waarvan de kosten moeilijk te verdelen zijn. Beide voorstellen hebben geen financiële gevolgen voor de reeds bij het woningbedrijf begrootte kapitaallasten.

6. Voetpad Grosthuisen

In 2022 is onderzoek uitgevoerd naar het voetpadennetwerk in Koggenland. Hieruit bleek dat in Grosthuisen een voetpad noodzakelijk is, gelegen tussen de basisschool en het sportveld. Zodat de kinderen veilig tussen de school en het sportveld kunnen lopen. De aanleg van dit voetpad voeren wij gelijktijdig uit met het, volgens het MJOP Wegen ingeplande, groot asfaltonderhoud in Grosthuisen. Aanleg van het voetpad én groot asfaltonderhoud te Grosthuisen wordt in 2025 uitgevoerd. De investering voor de aanleg van het voetpad bedraagt € 120.000. Voorgesteld wordt aan de raad om hiervoor in 2025 een krediet beschikbaar te stellen. Het voetpad wordt afgeschreven in 30 jaar waardoor de kapitaallast € 4.000 bedraagt. Deze afschrijvingslasten worden in de Begroting 2026 opgenomen.

7. Special Class SG Copernicus Hoorn

Op basis van een regionaal haalbaarheidsonderzoek is aangetoond dat uitbreiding van een Special Class Afdeling bij Copernicus in Hoorn haalbaar en wenselijk is. Hiermee wordt de reisbelasting voor leerlingen aanzienlijk verlaagd en hun zelfstandigheid vergroot. Alle zeven gemeenten in de regio wordt gevraagd om hier financieel aan bij te dragen. De kosten voor Koggenland zijn berekend op € 123.000. Het college heeft voorgesteld de bijdrage voor dit initiatief in 2025 te activeren en vanaf 2026 af te schrijven in 20 jaar. De jaarlijkse afschrijvingslasten van € 6.150 worden dan in de begroting 2026 opgenomen. Het college is akkoord met de uitbreiding en met de verdelingssystematiek van de financiële bijdrage over de regiogemeenten. De toezegging op de financiële bijdrage vanuit Koggenland is aangehouden in afwachting van de bestuurlijke uitkomsten van bespreking en integrale afweging van financiële voorstellen bij het opstellen van deze perspectiefnota. De te verwachte besparing is nog niet volledig bekend en wordt in het eerstvolgende cyclusdocument in de begroting verwerkt.

3.13 Reserves en voorzieningen

3.13.1 Reserves

De mutaties in de reserves staan benoemd bij de 'Toelichting' van de financiële mutaties per programma en bij de paragraaf 'Bijstelling investeringskredieten'.

3.13.2 Voorzieningen

Deze paragraaf heeft betrekking op mutaties in voorzieningen.

(bedragen 1 € 1.000)		Oorspronkelijk	Mutatie	Nieuw
Nr.	Pr.			

1.	3	Voorziening onderhoud wegen	622	1.066	1.689
2.	3	Voorziening onderhoud (civiele) kunstwerken	117	93	210
3.	3	Voorziening onderhoud openbaar groen	22	46	68
4.	3	Voorziening onderhoud buitensportcomplexen	56	21	76
5.	10	Voorziening spaarverlof	290	-16	274

Toelichting

1. Voorziening onderhoud wegen

Dit betreft een overheveling van het restantbudget van 2024 naar 2025. Medio 2024 is gestart met een onderhoudsbestek asfalt (2024 – 2027). Dit is voor Koggenland een nieuwe manier van werken waardoor het enige tijd duurde voordat de werkzaamheden op gang kwamen en niet afgerond zijn in 2024.

2. Voorziening onderhoud (civiele) kunstwerken

Dit betreft een overheveling van het restantbudget van 2024 naar 2025. Het groot onderhoud vervangen van (liggers en dek) is uitgesteld vanwege onvoldoende capaciteit en wordt in 2025 weer opgepakt.

3. Voorziening onderhoud openbaar groen

Dit betreft een overheveling van het restantbudget van 2024 naar 2025. Het plan 'Schepenwijk' Obdam is vertraagd waardoor een groot deel van de kosten ten laste van 2025 komen.

4. Voorziening onderhoud buitensport complexen

Dit betreft een overheveling van het restantbudget van 2024 naar 2025. In 2024 zijn er op de sportcomplexen minder lichtmasten, armaturen en ballenvangers vervangen dan begroot in het MJOP. De verwachting is dan ook dat er in 2025 bovengemiddelde vervanging nodig is om veilige en functionele sportcomplexen te kunnen blijven waarborgen.

5. Voorziening spaarverlof

Twee medewerkers nemen voorafgaand aan hun pensionering gespaard verlof op. Er vindt vrijval plaats vanuit de voorziening spaarverlof en overheveling naar de loonkosten. Dit dient als dekking voor de instroom van nieuwe medewerkers op de betreffende functies.

4. Kadernota 2026-2029

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u de kaders voor de samenstelling van de begroting 2026 en het meerjarenperspectief. In paragraaf 4.3 wordt u geïnformeerd over nieuw beleid.

Het financiële effect van de mutaties uit de kadernota zijn als volgt:

	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.714	3.435	3.485	3.068
Baten	-432	-302	73	173
Saldo mutaties	3.282	3.133	3.558	3.241
Mutaties reserves				
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	420	420	420	780
Saldo mutaties reserves	420	420	420	780
Saldo mutaties	3.702	3.553	3.978	4.021
	nadeel	nadeel	nadeel	nadeel

In paragraaf 4.4 vindt u een toelichting op de mutaties.

4.2 Uitgangspunten begroting 2026 en de meerjarenraming

Bij het opstellen van de begroting 2026 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven wordt jaarlijks € 45.000 opgenomen. Dit is conform de door de raad vastgestelde financiële verordening artikel 212.

Rente

Rente op bestaande en nieuwe investeringen wordt toegerekend via het rente-omslagpercentage. De renteomslag wordt berekend door de totale rentelast te delen door de boekwaarde van de vaste activa plus voorraad onderhanden werk (grondexploitaties).

Daarnaast is per 2026 een verwachte langlopende lening begroot van 10 miljoen met een bijhorende rentelast van ca. € 320.000.

Loonontwikkeling

Er wordt rekening gehouden met het eindresultaat CAO Gemeenten en CAO SGO 2025 - 2027 en de daarbij horende nominale stijging van € 35 in de salarisschalen per 1 januari 2026; een loonindexatie van 1,25 % per 1 juli 2026. De loonontwikkeling van 2027 is nog niet verwerkt in afwachting van het definitieve akkoord.

Prijsontwikkelingen

Er wordt in de begroting 2026 rekening gehouden met een indexatie (IMOC = prijs materiele overheidsconsumptie) van 2,1%.

Lokale heffingen

Er wordt in de begroting 2026 geen rekening gehouden met een prijsindexatie. In het hoofdstuk maatregelen structurele begroting worden de lokale verhogingen nader toegelicht.

Verbonden partijen

Voor de indexatie van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen worden de uitgangspunten gevolgd van de Regietafel Noord-Holland Noord. Volgens deze uitgangspunten wordt voor de

loonontwikkeling 7,2% en voor de prijsontwikkeling 8% gehanteerd. Uitgaande van de verhouding van loon- en prijsgevoelige elementen (70/30) worden de bijdragen met 7,4% geïndexeerd.

Aantal inwoners

Het aantal inwoners bedraagt per 1 januari 2026 naar verwachting 23.978.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds voor 2026 wordt gebaseerd op de Meicirculaire 2025. Er wordt in de meerjarenraming 2027 t/m 2029 gerekend met constante prijzen. Dit betekent dat de loon- en prijsontwikkelingen niet cumulatief verwerkt worden.

4.3 Nieuw beleid

4.3.1 Algemeen

In deze paragraaf is nieuw beleid opgenomen. De financiële mutaties zijn onderverdeeld in autonoom en nieuw beleid. U kunt als raad de dialoog voeren om te bepalen of u het nieuwe beleid wilt doorvoeren. Als u instemt met het opgenomen nieuwe beleid en de daarbij horende financiële consequenties worden deze verwerkt in de begroting 2026.

4.3.2 Programma 1 Dienstverlening en bestuur

Er zijn geen nieuwe beleidsontwikkelingen.

4.3.3 Programma 2 Veiligheid

- Ophogen begroting Openbare Orde en Veiligheid:
 - Begroting van Openbare Orde en Veiligheid is niet geïndexeerd afgelopen jaren;
 - Vaste kosten zoals bijdragen aan Bemiddelingskamer, Halt, RIEC, Nazorg ex-gedetineerden, Khonraad, Meld Misdaad Anoniem zijn de afgelopen jaren gestegen waardoor minder ruimte in de begroting van Openbare Orde en Veiligheid overblijft voor activiteiten waarvan de gemiddelde kosten gestegen zijn.
 - Verdere professionalisering van crisisfunctionarissen en proactieve preventie vraagt extra budget voor het organiseren van trainingen, campagne/voorlichtingsmateriaal, huur van ruimte of sprekers.

4.3.4 Programma 3 Beheer openbare ruimte

- Onderhoud Openbare ruimte
Het noodzakelijke onderhoud aan de Openbare ruimte worden vastgelegd in onze meerjaren onderhoudsplannen (MJOP). Hierin staat beschreven welke (onderhoud)werkzaamheden we uitvoeren met de bijbehorende kosten. Eind 2026 willen we voor de meeste onderdelen van de openbare ruimte nieuwe MJOP's vaststellen met een doorlooptijd van 4 jaar. Door deze gelijktijdig vast te stellen kunnen wij de integraliteit van onze werkzaamheden vergroten.

De onderstaande vakdisciplines nemen we hierin mee:

- Wegen
- Groen
- Openbare verlichting
- Civiele kustwerken
- Beschoeiingen
- Riolering

4.3.5 Programma 4 Economie

- Invoeren ondernemersfonds
De ondernemersvereniging vraagt de gemeente de oprichting van een ondernemersfonds Leids model te faciliteren. Op basis van de resultaten van een verkennend onderzoek in opdracht van de gemeente en aanvullende gesprekken die de ondernemersvereniging heeft gevoerd met

ondernemers voor het vergroten van het draagvlak, neemt de gemeente het ondernemersfonds Leids model op in haar begroting voor een proefperiode van 3 jaar (2026 tot en met 2028) en volgt een evaluatie. Voor de oprichting van het fonds wordt uitgegaan van een totale begroting van het fonds van € 100.000 per jaar. Dit fonds wordt gevoed door een extra heffing OZB niet-woningen eigenaren en een extra heffing OZB niet-woningen gebruikers. De gemeente zal ook een hogere aanslag OZB krijgen. Voor een gemiddeld bedrijf met een woz waarde van € 300.000 zorgt de invoering van het ondernemersfonds voor ca. € 60-65 hogere ozb aanslag.

4.3.6 Programma 5 Onderwijs, sport en cultuur

- MJOP-zwembaden
Momenteel wordt in samenwerking met een extern bureau het meerjarige onderhoud voor de zwembaden in beeld gebracht. Om de werkzaamheden te begeleiden en uit te voeren is budget noodzakelijk. Dit gaat om noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden en investeringen om geopend te kunnen blijven. Op basis van de huidige inventarisatie is er een inschatting van de lasten gemaakt. Tweede helft 2025 wordt een separaat raadsvoorstel van het MJOP aan de raad aangeboden met de definitieve bedragen.

4.3.7 Programma 6 Sociaal domein

- Taakstelling huisvesting vergunninghouders
Het is onzeker of de taakstelling huisvesting vergunninghouders vanaf 2026 nog bestaat en op welke wijze de gemeente huisvesting mag bieden aan vergunninghouders. Als doorstroomlocaties gerealiseerd moeten worden dan kan dit financiële consequenties hebben. Het college houdt de raad op de hoogte van de ontwikkelingen in de voortgangsrapportages.
- Hervestigers
In 2025 is een pilot gestart, waarin 15 hervestigers worden gehuisvest (zie informatie plan van aanpak huisvesting vergunninghouders 2025 docnr. 25.0000291). Mogelijk worden vanaf 2026 vaker hervestigers gehuisvest. Dit is afhankelijk van de evaluatie van de pilot en bovengenoemde landelijke ontwikkelingen.
- Wijkleercentrum
Het beleid en samenwerkingsafspraken met het wijkleercentrum Talland College, gevestigd in Avenhorn worden vernieuwd. De vernieuwing richt zich op meerjarige samenwerking, locatie uitbreiding en nieuwe initiatieven ter ondersteuning van kwetsbare ouderen. De uitbreiding op de locatie betekent dat alle praktijklessen vanuit het Skills lab op locatie in Koggenland plaatsvinden en niet meer deels in Hoorn. De verdubbeling van het aantal praktijklessen van twee naar vier keer in de week in Koggenland, betekent dat meer ondersteuning voor kwetsbare ouderen beschikbaar is vanuit het Wijkleercentrum.
- Budget jeugdzorg
De landelijke bezuinigingen op jeugdzorg voor 2025 zijn geschrapt. Voor 2026 en verder zijn Rijksbezuinigingen aangekondigd. Het is onzeker wat dit voor effect heeft op het jeugdzorgbudget.
- Wmo; invoering inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage
De staatssecretaris gaat een wetsvoorstel indienen om per 1 januari 2027 de vaste eigen bijdrage (€ 25 per maand in 2025) binnen de Wmo te vervangen door een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage. Hiermee wordt verwacht dat de druk op voorzieningen vermindert. Het is nog onzeker wat de invoering voor effect heeft op de inwoners en de begroting.

4.3.8 Programma 7 Volksgezondheid en milieu

- Volksgezondheid
 - Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
 - Het integraal plan van aanpak "Gezond, vitaal en sociaal Koggenland" bestrijkt de periode 2023-2026. In 2026 eindigt de rijksbijdrage vanuit het GALA voor vijf onderwerpen (mentale gezondheid, aanpak overgewicht, leefomgeving, opgroeien kansrijke omgeving en vroegsignalering alcoholproblematiek en één tegen eenzaamheid). Het is nog niet bekend of

en voor welk bedrag deze vijf onderwerpen worden opgenomen in het gemeentefonds / circulaire.

- Het integraal plan van aanpak "Gezond, vitaal en sociaal Koggenland" bestrijkt de periode 2023-2026. In 2027 eindigt de rijksbijdrage vanuit het GALA op alle onderwerpen. De verwachting is dat de overige acht onderwerpen (lokaal sportakkoord, brede regeling combinatiefuncties, terugdringen gezondheidsachterstanden, kansrijke start, valpreventie, versterken sociale basis, mantelzorg en welzijn op recept) na 2026 in het gemeentefonds / circulaire wordt opgenomen met een bezuiniging van 10% per onderdeel.
- Integraal Zorg Akkoord en Aanvullend Welzijns- en Zorg Akkoord
De VNG heeft namens de gemeenten de deelname aan het Integraal Zorgakkoord (IZA) 2024-2026 hervat. Het IZA bevat afspraken van gemeenten en zorgpartijen die een impuls geven aan de beweging van zorg naar gezondheid, zodat inwoners zoveel mogelijk kans hebben op een gezond leven. Ook de ontwikkelingen met betrekking tot de transformatiemiddelen IZA zijn van belang om te volgen, zodat ingespeeld kan worden op de middelen die vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld aan de 16 gemeenten in de regio NHN en de zeven gemeenten regio Westfriesland.
- De VNG is tevens in gesprek over het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (2026-2028). Het is nog onbekend welke financiële middelen en opgaven voor gemeenten hiermee gemoeid gaan.

4.3.9 Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling

Er zijn geen nieuwe beleidsontwikkelingen.

4.3.10 Paragrafen Paragraaf Bedrijfsvoering

HRM

Loonkosten en uitbreiding formatie 2026

De ambtelijke organisatie staat ten dienste van inwoners, ondernemers en het bestuur. De snel veranderende wereld vraagt om wendbaarheid en veerkracht. Dat geldt voor onze inwoners, ondernemers en daarmee ook voor de gemeentelijke organisatie. Om als organisatie uitvoering te geven aan de maatschappelijke opgaven is een passende formatie nodig. De afgelopen jaren is de formatie van de organisatie als gevolg de maatschappelijke ontwikkelingen gegroeid. Daarnaast is de begroting ten opzichte van 2019 met 40% gegroeid. De ondersteuning vanuit de bedrijfsvoering is echter achtergebleven bij deze groei. Dit leidt ertoe dat de bedrijfsvoering onder druk staat en inmiddels niet altijd de benodigde ondersteuning kan bieden. Uitbreiding van de formatie op bedrijfsvoering is noodzakelijk om te voldoen aan de gestelde wet- en regelgeving en het gewenste kwaliteitsniveau en om ervoor te zorgen dat medewerkers niet verder onder druk komen te staan.

Het budget wordt in de begroting 2026 bijgesteld naar circa € 20.600.000, als gevolg van:

Formatie: voortgang bedrijfsvoering

De formatie binnen bedrijfsvoering is de afgelopen jaren beperkt meegegroeid met de groei van de organisatie. Deze autonome groei wordt in 2026 structureel toegevoegd aan de formatie financiën, staf en informatie.

De nieuwe applicaties voor financiën en belastingen vragen om een fulltime functioneel beheerder (team informatie) om de continuïteit van bedrijf kritische applicaties te borgen. Tegenover de uitbreiding van de formatie van de functioneel beheerder staat een vrijval van € 29.000 aan structurele lasten voor de ondersteuning vanuit een leverancier.

Formatie uitbreiding

De structurele uitbreiding van formatie voor de afdelingen dienstverlening en bestuur betreft:

Een uitbreiding van de formatie voor de openbare ruimte in verband met areaal uitbreiding en het in vaste dienst nemen van stratenmakers en daarmee duurdere inhuur van stratenmakers te laten vervallen.

Een opbouwwerker die uitvoering geeft aan wettelijke en lokale doelstellingen zoals de doelstelling uit het CUP "Gezond en weerbaar, waarbij de gemeente inwoners wil ondersteunen om actief en gezond te blijven en inwoners wil stimuleren om elkaar te ontmoeten. Het betreft werkzaamheden die nu al plaatsvinden, maar gedekt worden vanuit externe middelen. Deze externe dekking stopt. We willen deze werkzaamheden voort blijven zetten, omdat we willen inzetten op preventie, ter voorkoming van duurdere zorg.

Daarnaast komen de volgende maatschappelijke en landelijke ontwikkelingen op ons af zoals: het Gezond Leven Akkoord, het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en de Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI), Algemeen Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA) en de verplichte, structurele ketenaanpak Welzijn op recept vanuit IZA/GALA.

Om te kunnen voorzien in de toename van vragen van de ondernemers is de formatie in het beleidsveld economie uitgebreid. Naar aanleiding van de motie ondermijning bedrijven(terreinen) is er formatie nodig.

Trainees en stagiaires

De organisatie vindt het belangrijk en een maatschappelijke verplichting om starters en studenten op te leiden. In een veranderde en krappe arbeidsmarkt is het belangrijk om over de juiste kwaliteit aan personeel te beschikken om uitvoering te kunnen geven aan de maatschappelijke ontwikkelingen, continuïteit in bezetting en kennis te hebben en kans om jong personeel aan te trekken. Al jaren is de gemeente Koggenland voor studenten een structurele stageplaats. Door de nieuwe werkwijze van de personele begroting is per abuis het budget voor de stagevergoeding komen te vervallen in de lopende begroting. Voor 2026 dient het budget van € 20.000 voor de stagevergoeding structureel weer opgenomen te worden in de begroting.

Daarnaast werkt de organisatie met een vaste formatie en bij voorkeur zo min mogelijk met externen. Met de inzet van twee trainees wil de organisatie flexibel inspelen op toekomstige vacatures en

daarmee kosten van externe inhuur verminderen. De inzet van de trainees is in eerste aanleg incidenteel voor 2 jaar.

Cao verhoging

Er is nog geen definitief akkoord voor de cao Gemeenten. Om een zo zuiver mogelijk beeld te geven van de verwachte uitgaven is in de begroting 2026 het eindresultaat van de onderhandelingen verwerkt. Dit betreft per 1 januari 2026 een nominale stijging in de salarisschalen van € 35 én per 1 juli 2026 een stijging van de lonen met 1,25% (€ 236.000).

De stijging van de lonen per 1 januari 2027 met 1,6% is nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt. Dit komt de begrotingssystematiek. Als het cao-akkoord na de ledenraadpleging afwijkt van het resultaat wordt de begroting 2026 bijgesteld in het volgende cyclusedocument en de loonstijging in 2027 in de meerjarenbegroting verwerkt.

Onderhoud HR21

In september 2025 vindt een onderhoudsronde voor HR21 plaats. Als gevolg van deze onderhoudsronde kunnen wijzigingen in de indeling van functies ontstaan. Deze wijzigingen kunnen gevolgen hebben voor de loonkosten. Voor 2026 wordt een incidenteel budget van € 10.000 gevraagd voor het opvangen van de extra loonkosten als gevolg van het onderhoud van HR21. Op basis van de werkelijke wijzigingen wordt de perspectiefnota 2026 gebruikt om de wijzigingen structureel te verwerken in de loonkosten voor 2027.

Taakstelling loonsom en bezuinigingsmaatregelen

Conform het raadsvoorstel maatregelen sluitende begroting van november 2024, is in de loonkosten een taakstelling van € 75.000 mee begroot.

Organisatieontwikkeling

De gemeente Koggenland is volop in ontwikkeling. De ontwikkelingen die op de gemeente afkomen, vragen om wendbaarheid van de organisatie. Om voorbereid te zijn en in te kunnen spelen op ontwikkelingen is een structureel budget van € 30.000 per jaar noodzakelijk voor organisatieontwikkeling.

Opleidingsbudget

Het opleidingsbudget van de organisatie bedraagt in 2025 1,56% van de loonsom en is niet meegegroeid met de groei van de organisatie. Dit percentage ligt rond het landelijk gemiddelde. Met de groei van de organisatie en het gelijk blijven van het budget daalt het budget dat per medewerker aan opleidingen uitgegeven kan worden. Richting de toekomst willen we het opleidingsbudget laten groeien richting de 2% van de loonsom. Als goed werkgever willen we blijven investeren in het kennisniveau van onze medewerkers en daarom het opleidingsbudget richting 2030 geleidelijk te verhogen naar 2% van de loonsom.

Automatisering

Shared Service Centre DeSom

Het jaar 2026 staat in het teken van de start van DeSom 2.0 na een transitieperiode in 2025. Deze nieuwe opzet moet leiden tot een betere dienstverlening, grip en voorspelbaarheid op financiën, meer differentiatie in af te nemen ICT-diensten en meer onderling vertrouwen.

Door deze nieuwe opzet zitten de extra af te nemen diensten en hosting van specifieke applicaties niet meer in de begroting van SSC DeSom, maar komen terug bij de gemeente. De kosten hiervan zijn opgenomen als autonome ontwikkeling GR DeSom extra dienstverlening/hostingskosten.

De diensten van SSC DeSom zijn gericht op het bevorderen, beheren en waarborgen van informatieveiligheid binnen de infrastructuur van overheidsorganisaties. Een veilige werkomgeving voor de eindgebruiker is één van de kernwaarden die SSC DeSom hanteert voor zijn ICT-inrichting. Zij tonen door certificering aan te voldoen aan informatiebeveiligingsrichtlijnen volgens ISO-normeringen.

Informatieplan

Een moderne dienstverlening aan inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners, ondersteund door moderne bedrijfsvoering. Goed ingerichte processen, gebruik maken van data en hiermee de

dienstverlening ondersteunen. Bij de dienstverlening blijven wij oog houden voor inwoners en ondernemers die minder digitaal vaardig zijn.

Op het gebied van informatievoorziening zijn de belangrijkste ontwikkelingen: de doorontwikkeling van de in 2025 aangeschafte applicatie voor de financiële administratie, vervanging van het taxatiepakket voor belastingen, doorvoeren van verbeteringen bij verschillende applicaties voor een efficiëntere bedrijfsvoering en betere dienstverleningsmogelijkheden. Aanpassingen in wetgeving moeten gevolgd worden waarbij applicatieaanpassingen noodzakelijk zijn. Datagedreven werken krijgt meer aandacht binnen de organisatie.

Op het gebied van digitale dienstverlening zijn de belangrijkste ontwikkelingen: (her-)structurering van het gemeentelijke online landschap (websites en apps), uitbreiding van de mogelijkheden voor online participatie, uitbreiding van de tevredenheidsonderzoeken onder inwoners en ondernemers, aanpassing van gemeentelijke websites en apps aan de wettelijke verplichtingen rond digitale toegankelijkheid en digitale communicatie, verbetering digitale communicatie rond proces, contactmomenten en termijnen (verwachtingsmanagement), en een verdere digitalisering van gemeentelijke producten en diensten.

De verwachting is dat de komende jaren alle automatiseringskosten gaan stijgen en dat de gemeente zich blijft ontwikkelen. Er zijn nog grote applicaties die vervangen moeten worden en er zijn contracten die opnieuw moeten worden aanbesteed. Er wordt gewerkt aan een meerjaren informatieplan.

Informatiebeveiliging en privacy

In 2026 wordt verdere uitvoering gegeven aan het nieuwe Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid en het nieuwe fysieke toegangsbeleid. Aan deze beleidsontwikkeling zijn, zover bekend, geen financiële gevolgen verbonden.

Westfries Archief/digitalisering

Opslag mailverkeer

In de (naaste) toekomst is de mogelijkheid aanwezig dat het Westfries Archief wordt ingezet als publicatie-tool voor publicaties in het kader van de Wet Open Overheid (WOO):

- Ten behoeve van de uitplaatsing van de e-mailboxen van de zgn. sleutelposities binnen de gemeentelijke organisatie (permante bewaring) en van de overige medewerkers (7 jaar).
- Het bewaren van dit e-mailverkeer is een wettelijke verplichting, om bij een verzoek in het kader van de WOO, volledige openheid te kunnen verschaffen.

Bovenstaande werkwijze/beleid is momenteel in ontwikkeling en derhalve is er nog géén financiële consequentie aan te verbinden.

Digitaliseren

Om tot een betere dienstverlening te komen voor, zowel aan de burger als aan de ambtenaar, is besloten dat alle bouwvergunningen en bijbehorende sterkte en constructieberekeningen te digitaliseren en over te dragen aan het Westfries Archief.

Ook de boeken en persoonskaarten van de Burgerlijke stand moeten worden gedigitaliseerd en overgebracht naar het Westfries Archief. De financiële consequenties zijn nog niet bekend.

Communicatie

Het team Communicatie is na een lange tijd van onderbezetting nagenoeg op volle sterkte. Het doel voor 2026 is om te focussen op het creëren en uitvoeren van het proactieve communicatiebeleid, het beheersbaar houden van de werkvoorraad en de positionering van een nieuw college na de gemeenteraadsverkiezingen. Daarnaast blijft team Communicatie inzetten op het versterken van digitale en analoge communicatie en inwonersparticipatie met als doel inwoners tijdig en actief te betrekken bij beleid en besluitvorming.

Paragraaf WOO

De afgelopen jaren is het aantal WOO-verzoeken blijven stijgen, wat een aanzienlijke impact had op de juridische capaciteit. Waar eerder extra juridische inhuur nodig was, is sinds april 2025 een WOO-medewerker in dienst getreden. Zij is nog in de inwerkfase, maar zal op termijn zorgen voor structurele

ondersteuning bij de afhandeling van de Woo-verzoeken. Het WOO bewustzijn krijgt meer aandacht binnen de organisatie en de samenwerking met andere gemeenten wordt verder verkend.

De in 2022 ingezette lijn van proactieve openbaarmaking is voorlopig niet verder uitgebreid. De dossiers 'Kerkenvisie' en 'Ursemmerhof' zijn in 2023 openbaar gemaakt. Gezien de impact op de capaciteit en het ontbreken van een wettelijke grondslag, is ervoor gekozen om in 2024 geen derde dossier te publiceren. De implementatie van de Woo verloopt conform het projectplan.

In maart 2025 heeft de minister van BZK de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van de actieve openbaarmakingsverplichting. Per 1 juli 2025 starten Rijksorganisaties met de actieve openbaarmaking van de tweede tranche via de Woo-index. De ervaringen bij het Rijk zullen worden benut voor de gemeentelijke implementatie. De datum van de inwerkingtreding van de tweede tranche voor decentrale overheden is nog niet bekend gemaakt. Vooruitlopen op deze ontwikkeling is op dit moment niet wenselijk; de planning van de minister zal in de gaten worden gehouden.

4.4 Financiële mutaties autonoom en nieuw beleid

In onderstaande tabel vindt u de mutaties van de Kadernota.

De financiële mutaties zijn onderverdeeld in autonoom en nieuw beleid. U kunt als raad de dialoog voeren om te bepalen of u het nieuwe beleid wilt doorvoeren. Als u instemt met het opgenomen nieuwe beleid en de daarbij horende financiële consequenties worden deze verwerkt in de begroting 2026.

Pr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
LASTEN						
AUTONOM						
1.	1. Rijksleges reisdocumenten			-100	-100	V
2.	3. Verkeerseducatieproject Fietsmaster	7				B
3.	3. Opstellen Basiskaart Geluidsemissie (BGE)	6				N
4.	4. Ondernemersfonds	100	100	100		B
5.	Div. Bijdrage gemeenschappelijke regelingen	552	437	411	444	N
6.	AD Stelpost bijdrage Gemeenschappelijke Regelingen			340	340	N
7.	AD Rente langlopende lening	320	320	320	320	N
8.	OH Cao Gemeente/SGO 2025 - 2027	236	236	236	236	N
NIEUW BELEID						
9.	3. Vervallen uitbesteding stratenmaker	-130	-130	-150	-150	V
10.	3. Opstellen bomenbeleidsplan Koggenland	30				N
11.	5. MJOP zwembaden	150	150	150	150	N
12.	6. Nieuw Beleid Wijkleercentrum	19	19	19	19	N
13.	8. Formatie stedenbouwkundig team	360	360	360		B
14.	AD Prijsindexatie	300	300	300	300	N
15.	OH Informatieplan 2026	617	450	450	450	N
16.	OH Formatie: voortgang bedrijfsvoering	475	475	475	475	N
17.	OH Formatie uitbreiding	393	393	393	393	N
18.	OH Trainees en stagiaires	183	183	20	20	N
19.	OH Licenties en software		71	71	71	N
20.	OH Studiekosten	31	41	51	61	N
21.	OH Organisatieontwikkeling	30	30	40	40	N
22.	OH Inhuur risicobeheersing (motie zwarte zwanen)	25				N
23.	OH Onderhoud HR21	10				N
Totaal lasten		3.714	3.435	3.485	3.068	
BATEN						
AUTONOM						
24.	1. Secretarieleges reisdocumenten			173	173	N
25.	3. Subsidie verkeerseducatieproject Fietsmaster	-7				B

26.	7.	SPUK duurzaamheid	-262				V
27.	9.	Areaal uitbreiding woningen	-63	-202			V
28.	9.	Verhoging OZB t.b.v. Ondernemersfonds	-100	-100	-100		B
Totaal baten			-432	-302	73	173	
Mutaties reserves							
Stortingen							
Onttrekkingen							
			420	420	420	780	
Saldo mutaties reserves			420	420	420	780	
Saldo mutaties			3.702	3.553	3.978	4.021	
			nadeel	nadeel	nadeel	nadeel	

Toelichting

- Rijksleges reisdocumenten (2028 en verder € 100.000 voordeel)
De paspoortenpiek is vanaf 2028 voorbij. Vanaf 2028 is de begroting weer op het oude niveau, rekening houdend met de indexaties van de rijksleges in de afgelopen jaren.
- Verkeerseducatieproject Fietsmaster (2026 € 7.000 budgettair neutraal)
In 2026 wordt een bedrag van € 7.000 aan de ANWB betaald voor de uitgevoerde verkeerseducatieprojecten Fietsmaster op basisscholen. De gemeente ontvangt hiervoor een subsidiebedrag van de provincie (zie ook de mutatie bij de baten).
- Opstellen Basiskaart Geluidsemissie (BGE) (2026 € 6.000 nadeel)
Vanuit de omgevingswet is deze kaart verplicht in 2026. De Omgevingsdienst NHN stelt deze kaart voor de gemeente op.
- Ondernemersfonds (2026, 2027 en 2028 € 100.000 budgettair neutraal)
Voor het oprichten van het ondernemersfonds Leidsmodel met een proefperiode van 3 jaar is € 100.000 per jaar nodig. Dit fonds wordt gevoed door een extra heffing OZB niet-woningen eigenaren en een extra heffing OZB niet-woningen gebruikers.
- Bijdrage gemeenschappelijke regelingen (2026 € 552.000, 2027 € 437.000, 2028 € 411.000, 2029 € 444.000 nadeel)
De Gemeenschappelijke Regelingen (GR) hebben hun concept begrotingen 2026 ingestuurd. De zienswijzen op de concept begrotingen 2026 worden behandeld in de raad van 23 juni. Het financiële effect van de actualisatie van de te betalen bijdrage 2026 is als volgt:

bedragen x € 1.000					
Pr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
2	Veiligheidsregio NHN	55	55	55	55
3	Recreatieschap Westfriesland	14	14	14	14
6	WerkSaam Westfrisland	105	105	105	105
7	GGD Hollands Noorden	108	108	108	108
7	Afvalbeheer Westfriesland	0	0	0	0
7	Omgevingsdienst NHN	38	38	38	38
OH	DeSom extra	188	188	188	188
OH	DeSom basisdienstverlening	30	-85	-112	-79
OH	Westfries Archief	15	15	15	15
		552	437	411	444

- Vervallen stelpost gemeenschappelijke regelingen (2028 en verder € 340.000 nadeel)
In de raad van november 2024 is het voorstel Sluitende meerjarenbegroting 2028 vastgesteld. In dit voorstel is vanaf 2028 een besparing van € 340.000 op de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) opgenomen.

In februari 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met de diverse zienswijzen van de GR'en. In deze zienswijze lagen ook diverse bezuinigingsvoorstellen per GR voor. Voorgesteld wordt ons te houden aan deze zienswijzen en de daarbij horende financiële gevolgen per GR. Daarmee vervalt de opgenomen stelpost.

7. Rente langlopende lening (2026 en verder € 320.000 nadeel)
Er staan grote investeringen op het (meerjaren)investeringsoverzicht. De verwachting is dat we 2025 nog kunnen volstaan met onze eigen bankrekening, zonder nieuwe externe geldleningen. De jaren daarna zal de liquiditeitspositie onder druk komen te staan. Op basis van de huidige inzichten is het de verwachting dat in 2026 een langlopende lening van € 10 miljoen aangetrokken dient te worden. De daarbij horende rentelast bedraagt € 320.000 per jaar.
8. Cao Gemeenten/SGO 2025 - 2027 (2026 en verder € 236.000 nadeel)
Dit betreft de aanpassing van de cao Gemeenten op basis van het onderhandelingsresultaat. Per 1 januari 2026 is er een nominale stijging in de salarisschalen van € 35,- én per 1 juli 2026 een stijging van de lonen met 1,25%. Indien het cao akkoord afwijkt van het resultaat wordt dit bijgesteld in de begroting 2026 of in de perspectiefnota 2026. Omdat er nog geen cao akkoord is, is de stijging van de lonen per 1 januari 2027 met 1,6% nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt. Dit wordt in de begroting verwerkt zodra er een cao akkoord is.
9. Vervallen uitbesteding stratenmaker (2026 en 2027 € 130.000 en 2028 en verder € 150.000 voordeel)
Indien de formatie uitbreiding voor 2 fte (voorman) stratenmaker wordt toegekend (lasten € 130.000) vervallen de lasten voor het uitbesteden van dit werk. In totaal valt € 150.000 vrij. In verband met de aanschaf van de benodigde materialen valt in 2026 en 2027 nog niet het volledige bedrag vrij. Door de uitbreiding van de formatie is er een besparing van € 20.000 in de begroting. De besparing is in feite hoger, dit werk moet worden aanbesteed en gaat circa € 50.000 hoger uitvallen dan de huidige begroting voor dit werk.
De formatie-uitbreiding is nader uitgewerkt in paragraaf 4.3.10.
10. Opstellen bomenbeleidsplan Koggenland (2026 € 30.000 nadeel)
In het bomenplan staat omschreven hoe we omgaan met bomen in de gemeente Koggenland. Er is in opgenomen welke ambities er nagestreefd worden en wat er nodig is om deze te behalen. Er wordt nader ingegaan op de aspecten veiligheid, duurzaamheid, klimaat, ecologie en beeldkwaliteit. De kosten voor het opstellen van het bomenbeleidsplan zijn begroot op € 30.000.
11. MJOP zwembaden (2026 en verder € 150.000 nadeel)
In samenwerking met een extern bureau wordt het meerjarige onderhoud voor de zwembaden in beeld gebracht. Dit gaat om noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden en investeringen om geopend te kunnen blijven. Op basis van de huidige inventarisatie is er een voorlopige inschatting van de lasten gemaakt. Tweede helft 2025 wordt een separaat raadsvoorstel van het MJOP aan de raad aangeboden met de definitieve bedragen.
12. Nieuw Beleid Wijkleercentrum (2026 en verder € 19.000 nadeel)
Het beleid en de samenwerkingsafspraken met het Wijkleercentrum Talland College, gevestigd in Avenhorn, worden vernieuwd. De vernieuwing richt zich op meerjarige samenwerking, locatie uitbreiding en nieuwe initiatieven ter ondersteuning van kwetsbare ouderen. De verhoging van de bijdrage is structureel € 19.000. De uitbreiding op de locatie betekent dat alle praktijklessen vanuit het Skills lab op locatie in Koggenland plaatsvinden en niet meer deels in Hoorn. De verdubbeling van het aantal praktijklessen van twee naar vier keer in de week in Koggenland, betekent dat meer ondersteuning voor kwetsbare ouderen beschikbaar is vanuit het Wijkleercentrum.
13. Formatie stedenbouwkundig team (2026, 2027 en 2028 € 360.000 budgettair neutraal)

Woningbouw met een stedenbouwkundig team.

In het coalitieakkoord 2022-2026 is aangegeven dat de gemeente haar inwoners door continue bouwontwikkeling het perspectief wil geven op een woning in en/of rondom hun eigen dorp.

Het varieert van kleinschalige bouwplannen voor de kleine kernen tot grotere ontwikkelingen voor de twee groeikernen.

We merken allemaal de grote vraag naar woningen. Denk aan jongeren die op zoek zijn naar een woning om in Koggenland te blijven wonen. Of oudere inwoners die willen doorstromen naar een kleinere woning in eigen dorp. Een stel dat gescheiden is en niet in het eigen huis kan blijven wonen en zoekt naar een betaalbare woning. En zo zijn er nog vele doelgroepen die geraakt worden door het woningtekort.

We zien dat het tekort aan woningen in Koggenland diverse oorzaken heeft. Het aantal inwoners groeit, er is een geleidelijke afname van het aantal bewoners per woning als ook groeiende verhuisbewegingen vanuit de metropoolregio Amsterdam. Ook de hogere taakstellingen om vluchtelingen, Oekraïners en andere ontheemden te huisvesten maakt de vraag naar woningen groter. Een van de oplossingen voor dit tekort is het bouwen van meer woningen. Diverse type woningen om zo tegemoet te komen aan de vraag vanuit de verschillende doelgroepen.

Specialistische functies en capaciteit nodig

Er is in de afgelopen jaren ingezet op een groei van het aantal gebiedsontwikkelingsprojecten, en ook op een interne versnelling van bestaande projecten. De huidige gebiedsontwikkelingsprojecten zijn in volle gang, variërend van een recente start tot de (bijna) oplevering van (flex)woningen. De behoefte tot meer woningen is in de potentiële gebiedsontwikkelingen terug te zien, waarvan meerdere projecten in aanloop zijn. Dit betreft een aantal kleinschalige projecten, als ook een aantal grootschalige projecten waar de gemeentelijke organisatie nog niet voor geëquipeerd is. Er is een uitbreiding van de ambtelijke capaciteit nodig, omdat een aantal specialistische functies momenteel in de (project)organisatie ontbreken. Door specialistische functies, zoals een adviseur/projectleider grondzaken, een jurist grondzaken, een planeconoom, een civieltechnische allrounder en stedenbouwkundige naast de bestaande projectleiders en -ondersteuning binnen de eigen organisatie te hebben die zich volledig richten op de gebiedsontwikkelingsprojecten, kan meer voortgang in lopende en toekomstige projecten worden geboekt. Ook is de ambtelijke organisatie in staat om complexere en/of omvangrijkere projecten (zoals Avenhorn-West) goed en beheersbaar tot uitvoering te brengen. Dit wordt mede mogelijk gemaakt door het invullen van de regiefunctie, het uitbreiden van de inhoudelijke kennis binnen de eigen organisatie en deze te behouden door deze functies met vaste medewerkers in te vullen. Een stedenbouwkundig team, waarin deze functies allen samenkomen, is voor iedere gebiedsontwikkelingsproject beschikbaar en toegewijd ('dedicated'). Alle kennis en kunde is gebundeld binnen de ambtelijke organisatie, waarmee de afhankelijkheid van externe ingehuurde expertise wordt beperkt, en daarmee worden de kosten gedrukt.

Verdere ontwikkeling richting een stedenbouwkundig team

Met deze specialistische functies ontstaat de mogelijkheid om een strategie op het gewenste grondbeleid te bepalen en uit te voeren, en daarmee de positie van de gemeente te versterken en toekomstgericht te kunnen werken. Het komende jaar willen we een eerste stap zetten in de ontwikkeling van een stedenbouwkundig team. Dit team zal zich aan de hand van de omvangrijke gebiedsontwikkelingen verder ontwikkelen tot een volwaardig stedenbouwkundig team. De verdere ontwikkeling van dit stedenbouwkundig team zal dan ook de komende jaren terugkomen in de perspectiefnota.

Functie	Uren (gem.)	Taakomschrijving
Planeconoom	24	• Actualiseren en beheren GREX-en, grondprijzen, huur/koop • Berekenen financiële haalbaarheid, grondexploitatie, en adviseert over (plan)kosten en opbrengsten

		Bepalen, samen met het team, of het plan financieel haalbaar is
Adviseur/projectleider grond(zaken) & ontwikkeling	36	- Opstellen nota grondbeleid, strategische grondposities bepalen, grondverervingen adviseren (en uitvoeren), onderhandelen met marktpartijen / particulieren - Adviseren aan project- en programmamanagers over beleidsmatige keuzes en de bijbehorende juridische consequenties hiervan - Adviseren bij gebiedsontwikkeling, vastgoedtransacties en de herontwikkeling van onroerende zaken
Jurist grondzaken	24	- Opstellen intentie-, samenwerkings- en anterieure overeenkomsten, eventueel in combinatie met adv./PL GRZ - Adviseert en begeleidt juridische procedures zoals bestemmingsplanwijzigingen en vergunningen. - Zorgt dat plannen voldoen aan Omgevingswet en andere regelgeving.
Civieltechnische allrounder	24	- Opstellen en toetsen civieltechnisch Programma van Eisen, evt. tekenen - Kennis & kunde intern verzamelen m.b.t. water, riool, civiel, kabels & leidingen, verkeer, duurzaamheid (netcongestie, klimaatadaptie), groen
Stedenbouwkundige	12	Ontwerpen, plannen en vormgeven van de fysieke omgeving, en daarbij het creëren van functionele, esthetische en duurzame ruimtes waarin mensen kunnen wonen, werken en recreëren.

De formatie wordt ten laste gebracht van het Grondbedrijf.

14. Stelpost Prijsindexatie 2,1% (2026 en verder € 300.000 nadeel)

Voor prijsindexatie is een bedrag opgenomen van € 300.000, de IMOC (prijs materiele overheidsconsumptie) is gehanteerd.

15. Informatieplan 2026 (2026 € 617.000; 2027 en verder € 450.000 nadeel)

Het informatieplan betreft de aanschaf en/of vervanging en bijkomende kosten van SAAS-oplossingen. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de doorontwikkeling van de applicatie van de financiële administratie, vervanging van het taxatiepakket voor belastingen en doorvoeren van verbeteringen bij verschillende applicaties voor efficiëntere bedrijfsvoering en betere dienstverleningsmogelijkheden. De verwachting is dat komende jaren alle automatiseringskosten gaan stijgen en dat de gemeente zich blijft ontwikkelen. Er zijn is nog geen concreet meerjarig informatieplan. De raming is een schatting en wordt jaarlijks bijgesteld op basis van concrete ontwikkelingen.

In de paragraaf bedrijfsvoering onder het kopje automatisering/informatieplan 2026 wordt dit nader toegelicht.

16. Formatie: voortgang bedrijfsvoering (2026 en verder € 475.000 nadeel)

Uitbreiding van de formatie op bedrijfsvoering is noodzakelijk om te voldoen aan de gestelde wet- en regelgeving, het gewenste kwaliteitsniveau en ervoor te zorgen dat medewerkers niet verder onder druk komen te staan.

Zie voor een onderbouwing paragraaf 4.3.10 onder het kopje HRM/loonkosten.

17. Formatie uitbreiding (2026 en verder € 393.000 nadeel)

De uitbreiding betreft formatie voor de openbare ruimte, een opbouwwerker en voor het beleidsveld economie. Zie voor een onderbouwing paragraaf 4.3.10 onder het kopje HRM/loonkosten.

18. Trainees en stagiaires (2026 en 2027 € 183.000; 2028 en verder € 20.000 nadeel)
De organisatie vindt het belangrijk en een maatschappelijke verplichting om starters en studenten op te leiden. In een veranderde en krappe arbeidsmarkt is het belangrijk om over de juiste kwaliteit aan personeel te beschikken om uitvoering te kunnen geven aan de maatschappelijke ontwikkelingen. De inzet van trainees moet hier aan bijdragen. In eerste aanleg is de inzet van trainees incidenteel voor 2 jaar.
19. Licenties en software (2027 en verder € 71.000 nadeel)
Als gevolg van aanschaf en vervanging van SaaS-software uit het informatieplan 2026 stijgen de jaarlijkse exploitatielasten.
20. Studiekosten (2026 € 31.000; 2027 € 41.000; 2028 € 51.000 en 2029 € 61.000 nadeel))
Conform de norm in de CAO gemeenten is het verzoek om 2% van de loonsom beschikbaar te stellen voor opleiding en ontwikkeling van medewerkers. In het kader van goed en aantrekkelijk werkgeverschap van medewerkers wil de organisatie medewerkers voldoende ontwikkelmogelijkheden te bieden, zodat zij over de kennis en vaardigheden beschikken om de kwaliteit te leveren. Daarnaast is budget nodig om te kunnen investeren in het opleiden van nieuwe medewerkers. De komende jaren wordt stapsgewijs toegegroeid naar 2% van de loonsom in 2030. In paragraaf 4.3.10 is dit nader toegelicht.
21. Organisatieontwikkeling (2026 en 2027 € 30.000; 2028 en verder € 40.000 nadeel)
De gemeente Koggenland is volop in ontwikkeling. De ontwikkelingen die op de gemeente af komen, vragen om wendbaarheid van de organisatie. Om voorbereid te zijn en in te kunnen spelen op ontwikkelingen is jaarlijks een structureel budget van € 30.000 noodzakelijk.
22. Inhuur risicobeheersing (2026 € 25.000 nadeel)
De inhuur is voor de opzet van de versterking van de risicobeheersing voor de uitvoering van de motie "zwarte zwanen". Door andere prioriteiten in de organisatie wordt de versterking van de risicobeheersing verschoven van 2025 naar 2026.
23. Onderhoud HR21 (2026 € 10.000 nadeel)
Als gevolg van de onderhoudsronde in september 2025 kunnen wijzigingen in de schaal indeling van de functies ontstaan.
24. Secretarieleges en rijksleges reisdocumenten (2028 en verder € 173.000 nadeel)
De paspoortenpiek is vanaf 2028 voorbij en is de begroting weer op het niveau van voor de piek, rekening houdend met de indexatie van de leges.
25. Subsidie verkeerseducatieproject Fietsmaster (2026 € 7.000 budgettair neutraal)
De gemeente ontvangt een subsidiebedrag van de provincie. Dit bedrag wordt in 2026 betaald aan de ANWB voor de uitgevoerde verkeerseducatieprojecten Fietsmaster op basisscholen (zie ook de mutatie bij de lasten).
26. SPUK duurzaamheid (2026 € 262.000 voordeel)
Vanuit het Rijk ontvangt de gemeente in 2026 uitvoeringsmiddelen voor capaciteit ten behoeve van het klimaat- en energiebeleid.
27. Areaal uitbreiding woningen (2026 € 63.000 en 2027 € 202.000 voordeel)
De onroerendezaakbelasting (OZB) voor woning wordt aangepast als gevolg van de areaaluitbreiding. Vanaf 2027 en verder wordt niet aangepast, omdat deze jaren tegen constante prijzen begroot zijn.
28. Ondernemersfonds (2026, 2027 en 2028 € 100.000 budgettair neutraal)
De extra heffing OZB niet-woningen eigenaren en een extra heffing OZB niet-woningen gebruikers is nodig om het op te richten ondernemersfonds Leidsmodel te bekostigen. Het ondernemersfonds wordt met een proefperiode van 3 opgericht.

5. Meerjareninvesteringsoverzicht 2026-2029

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in het meerjareninvesteringsoverzicht 2026 tot en met 2029. Als de raad instemt met de investeringen uit de jaarschrijf 2026 worden deze opgenomen in de begroting 2026. De raad ontvangt voor de nieuwe investeringen een apart raadsvoorstel, voordat tot daadwerkelijke autorisatie van het investeringskrediet wordt overgegaan.

In de onderstaande tabel wordt een onderscheid gemaakt in 'nieuwe investeringen' en 'vervangingsinvesteringen'. De afschrijvingslasten van de nieuwe investeringen staan nog niet geraamd in de begroting. De vervangingsinvesteringen zijn bij de vaststelling van het desbetreffende meerjarenonderhoudsplan (MJOP) vastgesteld en de afschrijvingslasten zijn reeds opgenomen in de (meerjaren)begroting.

Meerjareninvesteringsoverzicht (bedragen x € 1.000)			afschr. termijn			
Pr.			2026	2027	2028	2029
Nieuwe investeringen						
3	Verkeersveiligheidsmaatregelen Berkhout	20	*200	*230		
8	8 Woningen Spierland Woningbedrijf	40	2.600			
8	Startersleningen**		1.000	800	600	480
5	IHP: Basisschool Jozef en Maria	40		2.496		
	Totaal nieuwe investeringen		3.800	3.526	600	480
Vervangingsinvesteringen						
3	Investering wegen elementen	30	965	1.200	1.300	1.200
3	Investeringen herinrichting groen	20	202	150	150	150
3	Investeringen vervanging speelplaatsen	20	25	25	25	25
3	Vervanging bruggen	60	562	268	238	396
3	Armaturen OV	20	210	189	190	190
3	Lichtmasten OV	40	41	41	50	125
3	Beschoeiingen	30	110	124	104	104
3	Machines buitendienst	10	280	375	135	135
5	Vervangen toplaag handbalveld RKS V Sint George	20	32			
7	Relinen riolering	40			323	231
7	Investering riolering	60	1.765	841	841	839
Overhead	I&A-plan	4	126	126	126	126
	Totaal vervangingsinvesteringen		4.318	3.339	3.482	3.521
Totaal			8.118	6.865	4.082	4.001

*De investeringskredieten voor de verkeersveiligheidsmaatregelen Berkhout zijn vastgesteld in de raad van 15 juli 2024.

**De investeringen in de startersleningen zijn voor de volledigheid ook opgenomen in bovenstaand investeringsoverzicht. Echter geven de startersleningen geen afschrijvingslasten en drukken daarmee niet op de begrotingsruimte.

Afschrijvingslasten			
2027	2028	2029	2030
65	65	65	65
	62	62	62
65	127	127	127
65	127	127	127

Verwachte ontwikkeling van de Algemene Reserve

Onderstaand is een overzicht van de verwachte stand van de algemene reserve op basis van besluitvorming tot en met de Perspectiefnota 2025-2029. De stand vanaf 2025 is ook inclusief het resultaat van de jaarrekening 2024. De voorgestelde inzet van het surplus is in mindering gebracht op deze bedragen.

31-12-2024	€	16.589.000
31-12-2025	€	10.651.000
31-12-2026	€	10.451.000
31-12-2027	€	10.221.000
31-12-2028	€	10.221.000

Ondanks de inzet van het surplus van de algemene reserve blijft er een fors bedrag beschikbaar in de Algemene Reserve de komende jaren.

6. Maatregelen structureel sluitende begroting

In dit hoofdstuk zijn de maatregelen om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting opgenomen.

Om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting is uitgegaan van een financiële opgave van 2,5 miljoen. Hieronder staan de voorgestelde maatregelen om dat te kunnen bereiken. In de bijlage maatregelen structureel sluitende meerjarenbegroting is per maatregel weergegeven wat het effect van de maatregel is, de besparing dan wel opbrengst én alternatieven.

Als u instemt met het voorstel en de bijhorende financiële consequenties worden deze verwerkt in de begroting 2026.

<i>bedragen *€ 1.000</i>					
Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
LASTEN					
1. Korten diversen Bedrijfsvoering	-55	-55	-55	-55	V
2. Korten sportcomplexen	-5	-5	-5	-5	V
3. Strakker sturen op maatwerkvoorzieningen WMO	-150	-150	-150	-150	V
4. Korten algemene voorzieningen WMO	-25	-25	-25	-25	V
5. Korten openbaar groen	-10	-10	-10	-10	V
Totaal lasten	-245	-245	-245	-245	
BATEN					
6. Tariefsverhoging inkomsten Zwembaden	-59	-59	-59	-59	V
7. Verhogen kostendekkendheid afvalstoffenheffing	-100	-100	-100	-100	V
8. Inzet surplus Algemene Reserve	-845	-820	-1.178	-841	V
9. Verhoging OZB	-670	-670	-670	-670	V
Totaal baten	-1.673	-1.649	-2.007	-1.670	
Saldo mutaties maatregelen	-1.918	-1.894	-2.252	-1.915	V

1. Korten diversen Bedrijfsvoering (2026 en verder € 55.000 voordeel)

Mede aan de hand van het onderzoek naar beweegbaar geld wordt voorgesteld om te korten op diverse posten binnen de bedrijfsvoering. Bij elkaar levert dit een bedrag op van € 55.000. De laatste jaren is al kritisch gekeken naar lucht in de bedrijfsvoering. Deze is er nu grotendeels uit. Het maatschappelijk effect van deze maatregel is nihil, maar enige gewenste flexibiliteit in de bedrijfsvoering is zeer gering.

2. Korten sportcomplexen (2026 en verder € 5.000 voordeel)

Voorgesteld wordt om € 5.000 te korten op het budget sportcomplexen door te korten op het onderhoudsniveau en eventueel een verhoging van de inkomsten door te voeren. Hierdoor wordt een beroep gedaan op de zelfredzaamheid van verenigingen en is er een daling van het onderhoudsniveau van de sportparken. De exacte invulling van de besparing (inclusief verdeling inkomsten/korting) zal nader moeten worden bepaald.

3. Strakker sturen op maatwerkvoorziening WMO (2026 en verder € 150.000 voordeel)
Dit betreft geen besparing, maar een aanpassing van het budget op het voorgenomen beleid. Het beleid wordt uitgevoerd conform de uitgangspunten en dat betekent dat inwoners ontvangen waar zij recht op hebben.
4. Korten algemene voorzieningen WMO (2026 en verder € 25.000 voordeel)
Voorgesteld wordt om € 25.000 te korten op het budget voor algemene voorzieningen WMO. Meerjarig is gebleken dat het budget voor de regiotaxi niet volledig is benut. Voorgesteld wordt dan ook om dit deel structureel te korten.
5. Korten op openbaar groen (2026 en verder € 10.000 voordeel)
Voorgesteld wordt om € 10.000 te korten op het budget openbaar groen. Verlagen van het onderhoudsbudget leidt tot een daling van het kwaliteitsniveau. Als voorbeeld kan genoemd worden: lagere frequentie ledigen afvalbakken, minder maaien, stoppen actie zwerfafval. Daarnaast zullen we kijken naar maatschappelijke initiatieven die bij kunnen dragen aan het onderhoud van het openbaar groen. De exacte invulling van de besparing zal nader moeten worden bepaald.
6. Tariefsverhoging Zwembaden (2026 en verder € 59.000 voordeel)
Voorgesteld wordt om een tariefsverhoging van 5% door te voeren op de zwembaden. Deze maatregel levert een bedrag van € 59.000 op. Een prijsverhoging draagt bij aan het behoud van de zwemvoorzieningen. Bij een verhoging van 5% gaat de prijs van een los kaartje van € 4,10 naar € 4,30.
7. Verhogen Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing (2026 en verder € 100.000 voordeel)
Voorgesteld wordt om de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing te verhogen. Dit is ook conform motie van de raad. Deze maatregel levert een bedrag van € 100.000 op. Deze maatregel zorgt voor een lastenstijging voor inwoners en ondernemers die gebruik maken van de afvalinzameling van de HVC. De voorgestelde tariefsverhoging leidt tot een verwachte prijsstijging van minder dan € 10 per jaar voor een meerpersoons huishouden.
8. Inzet surplus Algemene Reserve (2026 € 845.000, 2027 € 820.000, 2028 € 1.178.000 en 2029 € 841.000 voordeel)
Voorgesteld wordt om een deel van het surplus vanuit de algemene reserve in te zetten als structureel dekkingsmiddel. Hierdoor kan een bedrag van € 3.684.000 worden ingezet over een periode van 4 jaar. Via de perspectiefnota 2024 is reeds € 3.120.000 afgezonderd in de bestemmingsreserve structurele dekking begrotingstekort. Met het instemmen van de nieuwe inzet hevelen we aanvullend een bedrag van € 564.000 over van de algemene reserve naar de bestemmingsreserve structurele dekking begrotingstekort.

De maximale inzet zou jaarlijks € 1.440.000 kunnen zijn. Onderdeel van deze maximale inzet is ook het overhevelen van 4,7 miljoen van de bestemmingsreserve Grondbedrijf naar de Algemene Reserve. De maximale variant wordt niet voorgesteld.

Door het deels inzetten van de algemene reserve is het restant in te zetten om risico's te dekken als die zich voor doen dan wel om incidentele (investerings)kosten te dekken.
9. Verhoging OZB (2026 en verder € 670.000 voordeel)
Voorgesteld wordt om de OZB te verhogen met 10% voor inwoners en 20% voor ondernemers. Dit levert een bedrag op van € 670.000. Deze maatregel zorgt voor een lastenstijging voor inwoners en ondernemers van naar verwachting € 31 per jaar voor een woning met een WOZ waarde van € 500.000. Voor een bedrijf met een WOZ waarde van € 500.000 betreft het een stijging van naar verwachting € 308 per jaar. Vanaf 2023 tot en met 2026 is alleen in het jaar 2023 het ozb tarief woningen geïndexeerd. De andere jaren is het tarief voor woningen gelijk gebleven. De gemiste indexatie was hiermee 15,1%. Koggenland blijft één van de goedkoopste gemeentes voor ondernemers, ondanks de verhoging van 20% behouden we een gunstig ondernemersklimaat.